

**VIZUÁLIS KULTÚRA HELYI TANTERV A HOSSZÚHETÉNYI ÁLTALÁNOS
ISKOLA ÉS AMI 1-4. ÉVFOLYAMÁN**

Összesített óraterv

		A tantárgy heti óraszám Német nemzetiségi/Angol	A tantárgy éves óraszám Német nemzetiségi/Angol (36 hétre számolva)
1. évfolyam	Német nemzetiségi/Angol	1,5/2	54/72
2. évfolyam	Német nemzetiségi/Angol	1,5/2	54/72
3. évfolyam	Német nemzetiségi/Angol	1,5/2	54/72
4. évfolyam	Német nemzetiségi/Angol	1/1	36/36

Az 1–2. évfolyamon a vizuális kultúra tantárgy alapóraszám: 108 óra (144 óra)

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Javasolt óraszám Német nemz./Angol
Vizuális kifejezőeszközök – Érzékelés, jellemzők, tapasztalat	horizontálisan beépül a többi témakörbe
Síkbeli és térbeli alkotások – Mese, fantázia, képzelet, személyes élmények	50/54
Vizuális információ – Vizuális jelek a környezetünkben	8/12
Médiahasználat – Valós és virtuális információk	8/13
Álló- és mozgókép – Kép, hang, történet	8/13
Természetes és mesterséges környezet – Valós és kitalált tárgyak	16/26
Természetes és mesterséges környezet – Közvetlen környezetünk	18/26
Összes óraszám:	108/144

1. évfolyam

	német nemzetiségi /angol óraszám
Heti óraszám	1,5/2
Éves óraszám	54/72

Témakör neve	Német nemzetiség/Angol
Vizuális kifejezőeszközök – Érzékelés, jellemzők, tapasztalat	horizontálisan beépül a többi témakörbe
Síkbeli és térbeli alkotások – Mese, fantázia, képzelet, személyes élmények	24/28
Vizuális információ – Vizuális jelek a környezetünkben	6/6
Médiahasználat – Valós és virtuális információk	5/8
Álló- és mozgókép – Kép, hang, történet	5/6
Természetes és mesterséges környezet – Valós és kitalált tárgyak	7/12
Természetes és mesterséges környezet – Közvetlen környezetünk	7/12
Összes óraszám:	54/72

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	1. Vizuális kifejezőeszközök -Érzékelés, jellemzők, tapasztalat	Órakeret: Horizontálisan beépül a többi témakörbe
Előzetes tudás	Életkornak megfelelő pszichomotoros fejlettség. Iskolaérettség	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az érzékelés finomítása. Különböző észlelési tapasztalatok, modalitások (látás, hallás, tapintás, szaglás, ízlelés) áttétele, „fordítása”. Saját élmények feldolgozása, vizuális megjelenítése és a kifejezőképesség fejlesztése a mondanivaló kifejezésének érdekében történő eszköz megválasztásával. Közvetlen élmény képi és téri megjelenítése. Színtapasztalatok gazdagítása, színismeretek bővítése. Színérzék fejlesztése. Színdifferenciáló képesség fejlesztése. Természeti látványok hangulatának visszaadása.	

Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok (más tantárgyakhoz)
- Különböző érzékszervi tapasztalatok (pl. szaglás, hallás, tapintás, látás) élményszerű feldolgozása alapján, egyszerű következtetések szóbeli megfogalmazása és az élmények, kialakult érzések vizuális megjelenítése különböző eszközökkel síkban és térben (pl. rajz, festés, mintázás, építés/konstruálás, tárgyalakítás). -Közvetlen megfigyelések útján szerzett konkrét vizuális tapasztalatok (pl. nagyság, felület, méret, irány, mennyiség, anyagszerűség, elhelyezkedés) alapján vizuális jellemzők kiválasztása, csoportosítása, megnevezése -A tanulás során felmerülő helyzetekben valós környezeti jellemzők, képek és ábrák, megfigyelése, és a tapasztalatok szöveges megfogalmazása a látott információk pontos leírása és feldolgozása érdekében. -Megadott szempontok alapján természeti és mesterséges tárgyak gyűjtése, megfigyelése, és a megfigyelések alapján a tárgyak pontos leírása és változatos vizuális megjelenítése játékos feladatokban. A pécsi Nemzeti Színház látogatása busszal.	<i>A tanuló ismerje fel:</i> - kellemes- kellemetlen (illat, hang, zene, fény, felület) közötti különbséget - különleges és a hétköznapi közötti különbségeket - folt, vonal, forma <i>Alkalmazza:</i> - a festés, rajzolás, kollázs, mintázás, technikáját tanári segítségadás mellett - a vizuális nyelv alapvető elemeit <i>Képes legyen:</i> - élményeit utalásokkal segítve felidézni, megjeleníteni - saját elképzelés alapján alkotni tanári segítséggel -	Magyar nyelv és irodalom: Figyelem a beszélgetőtársra. Szöveg üzenetének, érzelmi tartalmának megértése. Dráma és tánc: egyensúly-, ritmus- és térérzékelés. Ének-zene: emberi hang, tárgyak hangja, zörejek megkülönböztetése hangerő, hangszín, ritmus szerint. Környezetismeret: Anyagok tulajdonságai, halmazállapot-változás. Kísérletek oldatokkal, fénnel, hővel. Erkölcstan: én magam, szűkebb környezetem. Matematika: változás kiemelése, az időbeliség megértése.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Érzékelés, önkifejezés, pont, vonal, folt, forma, tónus, szín, mintázat, felület, sík, tér, méret, irány, képelem grafikai és plasztikai eljárás, kompozíció.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	2. Síkbeli és térbeli alkotások – Mese, fantázia, képzelet, személyes élmények	Órakeret: 24/28
Előzetes tudás	Életkornak megfelelő pszichomotoros fejlettség. Iskolaérettség.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	- Az illusztráció elemi fogalmának megértése, illusztráció készítése. Képalkotó- és kifejező képesség fejlesztése. Komponáló képesség fejlesztése a kiemelés eszközeivel. - Vizuális fantázia (képzelőerő) fejlesztése. Asszociációs készség, képzettársítási készség fejlesztése. - Plasztikai érzék fejlesztése. Plasztikai minőségek sokféleségének megtapasztalása. Plasztikai kifejezőképesség fejlesztése. Formaérzék, karakterérzék fejlesztése.	
Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok (más tantárgyakhoz)
– Saját kitalált történet elmesélése, és a történet néhány fontosabb jelenetének többalakos vizuális megjelenítése tetszőleges eszközökkel. – Mesék, versek, kitalált történetek valós vagy fantázia szereplőinek (pl. hősök, ártók, bajkeverők, segítők), természetes és épített környezetének (pl. erdők, ligetek, állatok, vizek, bódék, paloták, hidak, tornyok) ábrázolása – Művészeti alkotások és fotók nézegetése megadott szempontok szerint. – Olvasmány- vagy zenei élményhez a jelentést vagy hangulatot erősítő vizuális illusztráció készítése választott technikával, és az elkészült alkotás szöveges	<i>Ismerje fel:</i> - a valóság és a képzelet közti különbségeket - környezetünk valós elemeit, tárgyait, tereit <i>Alkalmazza:</i> - az ismert technikákat - színes-, grafikai technika, mintázás, - az önkifejezés eszközeit (verbálisan, vizuálisan , gesztussal) <i>Legyen képes:</i> - emlékképek felidézésével, megfigyelések segítségével és a fantázia által produktumot alkotni - kiválasztani kifejezési szándékának megfelelő anyagokat, eszközöket -	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Élmények, tartalmak felidézése. Szép könyvek. <i>Dráma és tánc:</i> Dramatikus formák. Fejlesztő játékok. <i>Környezetismeret:</i> Mozcásjelenségek, kísérletek. Optika. <i>Ének-zene:</i> Cselekményes dalanyag, dramatizált előadás. Ritmus, hangszín, hangmagasság, zene és zöreij. <i>Erkölcstan:</i> Közösségek. A mesevilág szereplői. Mese és valóság. <i>Matematika:</i> Képi

magyarázatával. – Magyar népmesékhez, népi mondókákhoz, népdalokhoz vizuális illusztráció készítése hagyományos, ember- vagy állatábrázolást is megjelenítő népművészeti alkotások (karcolozott, faragott pásztorművészeti tárgyak) stíluselemeinek felhasználásával. – Tanult irodalmi, zenei élmények, és médiaélmények (pl. mese, vers, gyermekdal, zenemű, animációs film) fontos helyszíneinek és szereplőinek megjelenítése síkban (pl. rajz, festés, vegyes technika) és térben egyszerű eszközök felhasználásával (pl. drapéria, kartondoboz, paraván, osztályterem átrendezése) csoportmunkában is Látogatás a Bóbita Bábszínházba		emlékezés, részletek felidézése. Nézőpontok. Mozgatás. Síkmetszetek képzeletben.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Illusztráció, kompozíció, kiemelés, karakteres forma, festészet, szobrászat, fotó, műalkotás, reprodukció, idő. történet, szereplő, helyszín, vizuális jellemzők/karakter, illusztráció, vizuális technikák, népművészeti technikák, faragás	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	3. Vizuális információ–Vizuális jelek a környezetünkben	Órakeret: 6/6
Előzetes tudás	Életkornak megfelelő pszichomotoros fejlettség. Iskolaérettség.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	– Megfigyelőképesség fejlesztése. Vizuális kommunikációs képesség fejlesztése. – Képolvasással történő információszerzés, képi jelek, vizuális szimbólumok olvasása és létrehozása. Ábraolvasási és értelmezési készség fejlesztése. Redukciós képesség fejlesztése. – A vizuális nyelv elemeinek, pont, vonal, folt, szín megismerése és tudatos használata, szerepük felismerése a képalkotásban. Vonalas jellegű, foltszerű előadásmód. – Méretkülönbségek felismerése, a léptékváltás alapjai.	
Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok (más tantárgyakhoz)
– Kisgyerekeknek szóló könyvborítók, füzetek, hirdetések üzenetének elemzése tanári segítséggel, és a tapasztalatok felhasználása egyszerű tervezési feladatokban (pl. plakát, névtábla, utcatábla, házszámtábla készítése, füzetborító, csomagolópapír, meghívó tervezése) – Iskolai életében megjelenő szabályok kapcsán piktogramokat, rajzi jeleket alkot. Véleményt formál társai piktogramterveinek érthetőségével kapcsolatban. – Magyar nemzeti szimbólumok gyűjtése	<i>Ismerje fel:</i> - meghatározott célokat és aszerint alkosson - jelzőlámpa, térkép, közlekedési tábla, zászló <i>Alkalmazza:</i> - változtatatosan az általa ismert anyagokat <i>Legyen képes:</i> - apró pecsétet, táblát alkotni, különböző anyagokból (pl. agyag, madzag, papírdúc, fatábla, talált anyag, homok, kavics, falevél, víz) -	<i>Matematika:</i> Tájékozódás térben, síkban, a tájékozódást segítő viszonyok. <i>Környezetismeret:</i> A térkép legfontosabb elemeinek felismerése. Jelek, jelzések. Természeti jelenségek, természetes anyagok. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> Jelzőtáblák.

(pl. államcímer, nemzeti zászló, Szent Korona, Kossuth-címer, '56-os lyukas zászló) és a szimbolikus elemek felhasználása az alkotó munka során (pl. tárgyalás díszítményeként: huszárcsákó, párt).) – Magyar népi díszítőművészet jelkészletének gyűjtése, kísérletezés a szimbólumok értelmezésével (tulipán, nap, madármotívum, kígyó stb.), tanítói segítséggel, egyénileg, vagy csoportban.		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	jel, jelzés, vizuális üzenet, hirdetés, leegyszerűsítés, változat, díszítőmotívum, szimbólum	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	4. Médiahasználat - Valós és virtuális információk	Órakeret: 5/8
Előzetes tudás	Életkornak megfelelő pszichomotoros fejlettség. Iskolaérettség.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	– Saját médiahasználati szokások tanulmányozása. Médiaélmények feldolgozása, önreflexiós készség fejlesztése. – A különböző médiumok beazonosítása, tudatosítása. A médiatartalmak közötti választás tudatosságának fejlesztése. Olvasási készség és szókinész fejlesztése médiaszövegekkel.	
Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok (más tantárgyakhoz)
– Az egyes médiumokhoz (pl. könyv, televízió, számítógép) kapcsolódó saját használati szokások (pl. gyakoriság, társas	<i>Ismerje fel:</i> - könyv, televízió, rádió, internet, film, videojáték...stb.	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Mesék, narratív történetek. <i>Technika, életvitel és</i>

vagy önálló tevékenység), médiaélmények (pl. tetszés, kíváncsiság, rossz élmény) felidézése, kifejezése.-Kapcsolódó tapasztalatok, érzések (pl. tetszés, kíváncsiság, félelem) megbeszélése és megjelenítése változatos eszközökkel (pl. rajzolás, festés, bábkészítés, szerepjáték). A megbeszélés eredményeként a valóság és a képzelet megkülönböztetése. – Kisgyerekeknek szóló célzottan kommunikációs szándékú mozgóképi megjelenések (pl. tv reklám, gyermekműsor) üzenetének elemzése tanári segítséggel, a kommunikációs célt szolgáló legfontosabb eszközök és az elért hatás megfigyelésével (pl. szín, képkivágás, hanghatás, szöveg), és a tapasztalatok felhasználása játékos feladatokban (pl. félelmetes-megnyugtató hangok gyűjtése, adott mozgóképi részlet hangulatának érzékeltetése színes kompozícióban). – Különböző médiumok (pl. könyv, televízió, film, internet, videojáték) egyszerű példáinak elemzése tanári segítséggel, a valóságos és az elképzelt helyzetek azonosítása céljából.	- milyen hatással vannak érzékszerveire a folyamatos ingerek (tv, internet...stb.) <i>Alkalmazza:</i> - a megfigyelést, összehasonlítást, megadott szempontok alapján <i>Legyen képes:</i> - az egyes médiumokhoz (pl. könyv, televízió, számítógép) kapcsolódó saját használati szokások (pl. gyakoriság, társas vagy önálló tevékenység), médiaélmények (pl. tetszés, kíváncsiság, rossz élmény) felidézésére, kifejezésére és megjelenítésére szóban, vizuálisan (pl. rajzolás, bábkészítés) vagy szerepjátékkal tanári segítséggel	<i>gyakorlat:</i> Egészséges és helyes szabadidős tevékenységek felsorolása, ismertetése, megbeszélése. <i>Erkölcstan:</i> Önkifejezés és önbizalom erősítése, önálló gondolkodás, identitástudat fejlesztése. A fantázia jelentősége, használata, kitalált történet önmagáról (jellemábrázolás), meseszereplők osztályozása: jó-rossz tulajdonságokkal való azonosulási képesség vizsgálata, önmagára vetítése. Önmaga megértése. <i>Környezetismeret:</i> Az érzékszervek működésének megtapasztalása, szerepének, védelmének felismerése a tájékozódásban, az információszerzésben. Napirend, szabadidő, egészséges életmód. <i>Dráma és tánc:</i> Kiscsoportos és páros rövid jelenetek kitalálása és bemutatása.
--	---	--

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Televízió, rádió, könyv, számítógép, színház, mozi, újság, műsor, rajzfilm, film, képregény, videojáték.
--------------------------------	--

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	5. Álló- és mozgóképek - Kép, hang, történet	Órakeret: 5/6
Előzetes tudás	Életkornak megfelelő pszichomotoros fejlettség. Iskolaérettség.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	– Médiaélmények feldolgozása, önreflexiós készség fejlesztése. Az érzelemkifejezés képességének a fejlesztése. – A figyelmi koncentráció, az érzékelés pontosságának fejlesztése. – A médiaszövegek alapvető alkotóelemeinek azonosítása. Annak felismerése, hogy a médiaszövegek emberek által mesterségesen előállított alkotások (a média konstruált valóság). Részvétel a tanulócsoportban folyó beszélgetésben és vitában. Saját vélemény megfogalmazása.	
Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok (más tantárgyakhoz)
– Egyszerű (pl. kitalált vagy átélt) cselekmény megjelenítése képekkel (pl. rajzzal, képsorozattal), megfelelő hanghatásokkal (pl. zörejjel, énekhanggal) kiegészítve. – Egyszerű mozgóképi részletek (pl. animációs film, reklámfilm) cselekményének elemzése, és a tapasztalatok felhasználása játékos feladatokban (pl. időbeli történés képkockáinak rendezése, hang nélkül bemutatott mozgóképi részletek “szinkronizálása”). – Egyszerű mozgóképi részletekben (pl. mesefilm, animációs film : Magyar népmesék,	<i>Ismerje fel:</i> - a kép és hang szerepének a mesevilág teremtésében (pl. animációs meséken keresztül) - a lényegét és tudjon címet adni - kitalált vagy valós a cselekmény <i>Alkalmazza:</i> - a mediatizált történetek szereplőinek (hősök és gonoszak) azonosítása, az animációs mese morális tanulságainak felismerésekor <i>Legyen képes:</i> - megfigyelni egyszerű médiaszövegek (pl. animációs mesék, reklám) cselekménye kezdő- és végpontjának, a	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> A szövegértés szövegtípusnak megfelelő funkciójáról, folyamatáról alkotott ismeret, meggyőződés kialakítása, fejlesztése. Alapvető erkölcsi, esztétikai fogalmak, kategóriák (szép, csúnya, jó, rossz, igaz, hamis). A történetiségen alapuló összefüggések megértése egy szálon futó történetekben. Összefüggő mondatok

Rófusz Ferenc: A légy) hangok és a képek által közvetített érzelmek (pl. öröm, düh, félelem) azonosítása a hatások közös megbeszélésével. – Fotó- vagy rajzsorozat készítése a mindennapok során tapasztalható időbeli változások szemléltetése érdekében (pl. napirend, naplemente, Luca-búza fejlődése). – Mozgásillúziót keltő régi papírajátékok megismerése a tapasztalatok felhasználása önálló alkotó munkában (pl. “pörgetős mozi”).	cselekményelemek sorrendjét közvetlen példák alapján - a hangok és képek által közvetített érzelmek (pl. öröm, szomorúság, düh, félelem) felismerése, kifejezése - egyszerű (pl. kitalált vagy átélt) cselekményt megjeleníteni képekkel	alkotása képek, képsorok segítségével, adott vagy választott témáról. <i>Erkölcstan:</i> Önmaga megértése, mesék kapcsolatrendszerének elemzése, mesei szereplők és tulajdonságaik (lent-fönt, jó-rossz). <i>Környezetismeret:</i> Az érzékszervek működésének megtapasztalása, szerepének, védelmének felismerése a tájékozódásban, az információszerzésben. <i>Ének-zene:</i> Emocionális érzékenység fejlesztése. A teljes figyelem kialakításának fejlesztése. Tapasztalat a zenei jelenségekről. <i>Dráma és tánc:</i> Mese főhősének kiválasztása és a választás indoklása.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Állókép, mozgókép, zene, emberi hang, zaj, zörej, csend, kifejezés, animációs film, képkocka, képregény, hanghatás, képsorozat.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	6. Természetes és mesterséges környezet - Valós és kitalált tárgyak	Órakeret: 7/12
Előzetes tudás	Életkornak megfelelő pszichomotoros fejlettség. Iskolaérettség.	

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	– Tárgyalkotó vizuális, esztétikai és manipulatív képességek fejlesztése. – A tárgykészítés folyamatainak, gondolkodásmódjának megtapasztalása. Forma és funkció összefüggés, formaérzék fejlesztése. Megfigyelőképesség fejlesztése (a munkafázisok megfigyelése). – A gondos kivitelezés, különböző anyagok, eljárások, személyes tapasztaláson alapuló megismerése. Egyszerű kézműves technikák megfigyelése, rekonstruálása. Jeles napok szokásainak és tárgyi kellékeinek megismerése.	
Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok (más tantárgyakhoz)
– Egyszerű természeti- és mesterséges formák elemző-értelmező rajzolása. – A készült rajzok leegyszerűsítésével sor- és terüldísz alkotása (megfigyelés utáni értelmező rajz készítése, részletkiemelés, nagyítás, átíró, redukáló motívumtervezés, sablonalakítás kivágással ismétlés sordísz alkotással, terüldísz alakzatba rendezéssel technika: stencilezés, átrajzolás, színezés, nyomat). – Egyszerű tárgy készítése hagyományos kézműves technikák alkalmazásával (pl. fonás, szövés, nemezelés, gyöngyfűzés, agyagozás). – Képi inspiráció alapján (pl. természeti jelenségek, állatok, népművészeti motívumok) egyszerű mintaelem tervezése (pl. átrajzolás, rácsháló, indigó alkalmazása) A tervezés érdekében	<i>Ismerje fel:</i> - az elképzelt és hétköznapi tárgyak közti különbséget - a forma, díszítés, méret, anyag adta lehetőségeket <i>Alkalmazza:</i> - a már megismert technikai ismereteit <i>Legyen képes:</i> - adott témában (mesebeli célok érdekében meghatározott szempont alapján) tárgyakat tervezni - terveit a már tanult technikák, eszközhasználat segítségével kivitelezni	<i>Környezetismeret:</i> Természeti, technikai és épített rendszerek. <i>Anyagismeret.</i> <i>Dráma és tánc:</i> Népi gyermekjátékok. <i>Ének-zene:</i> Népzene énekléssel, ritmikus mozgással, néptáncal. Hangszerek. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> Eszközhasználat. <i>Erkölcstan:</i> Valóság és képzelet. <i>Matematika:</i> Objektumok alkotása.

egyszerű rajzok készítése és szöveges magyarázata. – Elképzelt, mesebeli tárgyak (pl. hangszer, pálcá, öltözék, szőnyeg, edény, bútor, ékszer, szerszám, jármű) tervezése létrehozása – Dramatikus játék céljára újjáb, síkbáb, kellék (pl. varázspálca, “rámás csizma”, “kőleves”) jelmezelem (pl. kalap, maszk, kötény), díszlet tervezése és elkészítése természetes vagy mesterséges/újrahasznosítható anyagokból (pl. textil, fonal, papír vagy műanyag hulladék, természetben talált anyagok) csoportmunkában is. Múzeumlátogatás a komlói múzeumba		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Tér, forma, funkció, méret, arány, lépték, nézet, takarás. Hagyomány, kézműves technika, díszítés, minta, öltözék	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	7. Természetes és mesterséges környezet - Közvetlen környezetünk	Órakeret: 7/12
Előzetes tudás	Életkornak megfelelő pszichomotoros fejlettség. Iskolaérettség.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	– Téralkító, térrendező képesség fejlesztése. – Tapasztalatszerzés a térformálás, térlehatárolás, térszervezés terén. – Térérzék fejlesztése nézőpontok változtatásával. Technikai készség fejlesztése. Térbeli tájékozódás képességének fejlesztése.	

Ismeretek (a régi HT tananyag része)	Követelmények	Kapcsolódási pontok (más tantárgyakhoz)
A közvetlen környezet elemeinek és épülettípusainak (utca, tér, műemlék, nevezetes épület) összegyűjtése és életszerű megfigyelése, adott helyszínen vagy emlékezetből, megfigyelési szempontok szerinti megörökítése különböző technikákkal (pl. rajzolás, festés, mintázás, montázs). A közvetlen környezet különböző méretű tereinek (pl. utca, játszótér, buszmegálló, saját szoba, éléskamra, fiók) megfigyelése és leírása különböző szempontok szerint (pl. zajok, szagok, színek, funkciók, rendezettség) és a tapasztalatok felhasználásával a tér áttervezése a tér jellemzőinek, stílusának vagy hangulatának megváltoztatása érdekében, csoportmunkában is. A tervezés érdekében egyszerű rajzok készítése és magyarázata. - Valós és kitalált terek megjelenítése, különböző technikák alkalmazásával.	<i>Ismerje fel:</i> - képzeletbeli, mesebeli helyeken, terekben (pl. elvarázsolt kastély, boszorkány konyhája, vitorlás hajó) zajló mesék <i>Alkalmazza:</i> - a megismert szabályokat <i>Legyen képes:</i> - vizsgálni minden érzékszervvel (látás, hallás, tapintás, szaglás) - a valós vagy kitalált terek (pl. „a hely, ahol játszok”, „a hely, ahová elbújok”), tárgyak (pl. közlekedési eszköz, mesebeli szerszám) megjelenítésére (pl. rajzban) - elképzelt vagy valós történetek eljátszására saját tervezésű és kivitelezés szereplőkkel (figurák, sík-, kesztyű-, árny-, óriásbábok), terekkel, díszletekkel, melyek létrehozásánál a környezettudatos anyaghasználat érvényesül (tanári segítséggel)	<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> Közlekedés, környezetünk. <i>Környezetismeret:</i> Természeti, technikai környezet. Múlt megidézése. <i>Dráma és tánc:</i> Térkitöltő és térkihasználó gyakorlatok, mozgástechnikák, tánc technikák. <i>Matematika:</i> Képzeletben történő mozgatás. Hajtás, szétvágás síkmetszetek. Objektumok alkotása.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Tárgytervezés, forma, funkció, alkalmazkodás, díszítés, öltözköztetés, építészet, műemlék, műemlékvédelem	

2. évfolyam

	német nemzetiségi /angol óraszám
Heti óraszám	1,5/2
Éves óraszám	54/72

Témakör neve	Német nemzetiség/Angol
Vizuális kifejezőeszközök – Érzékelés, jellemzők, tapasztalat	horizontálisan beépül a többi témakörbe
Síkbeli és térbeli alkotások – Mese, fantázia, képzelet, személyes élmények	20/28
Vizuális információ – Vizuális jelek a környezetünkben	6/8
Médiahasználat – Valós és virtuális információk	7/6
Álló- és mozgókép – Kép, hang, történet	7/6
Természetes és mesterséges környezet – Valós és kitalált tárgyak	7/12
Természetes és mesterséges környezet – Közvetlen környezetünk	7/12
Összes óraszám:	54/72

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	1.Vizuális kifejezőeszközök -Érzékelés, jellemzők, tapasztalat	Órakeret: Horizontálisan beépül a többi témakörbe
Előzetes tudás	Életkornak megfelelő pszichomotoros fejlettség. Iskolaérettség. Minőségek, méretviszonyok, irányok, arányok felismerése és használata. Színek érzelemkifejező, hangulati és díszítő hatásainak felismerése. Kontrasztok felismerése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az érzékelés finomítása. Különböző észlelési tapasztalatok, modalitások (látás, hallás, tapintás, szaglás, ízlelés) áttétele, „fordítása”. Saját élmények feldolgozása, vizuális megjelenítése és a kifejezőképesség fejlesztése a mondanivaló kifejezésének érdekében történő eszköz megválasztásával. Közvetlen élmény képi és téri megjelenítése. Színtapasztalatok gazdagítása, színismeretek bővítése. Színérzék fejlesztése. Színdifferenciáló képesség fejlesztése. Természeti látványok hangulatának visszaadása.	

Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok (más tantárgyakhoz)
- Különböző érzékszervi tapasztalatok (pl. szaglás, hallás, tapintás, látás) élményszerű feldolgozása alapján, egyszerű következtetések szóbeli megfogalmazása és az élmények, kialakult érzések vizuális megjelenítése különböző eszközökkel síkban és térben (pl. rajz, festés, mintázás, építés/konstruálás, tárgyalakítás). - Közvetlen megfigyelések útján szerzett konkrét vizuális tapasztalatok (pl. nagyság, felület, méret, irány, mennyiség, anyagszerűség, elhelyezkedés) alapján vizuális jellemzők kiválasztása, csoportosítása, megnevezése - A tanulás során felmerülő helyzetekben valós környezeti jellemzők, képek és ábrák, megfigyelése, és a tapasztalatok szöveges megfogalmazása a látott információk pontos leírása és feldolgozása érdekében. - Megadott szempontok alapján természeti és mesterséges tárgyak gyűjtése, megfigyelése, és a megfigyelések alapján a	<i>A tanuló ismerje fel:</i> - kellemes- kellemetlen (illat, hang, zene, fény, felület) közötti különbséget - különleges és a hétköznapi közötti különbségeket - folt, vonal, forma <i>Alkalmazza:</i> - a festés, rajzolás, kollázs, mintázás, technikáját tanári segítségadás mellett - a vizuális nyelv alapvető elemeit <i>Képes legyen:</i> - élményeit utalásokkal segítve felidézni, megjeleníteni - saját elképzelés alapján alkotni tanári segítséggel -	Magyar nyelv és irodalom: Figyelem a beszélgetőtársra. Szöveg üzenetének, érzelmi tartalmának megértése. Dráma és tánc: egyensúly-, ritmus- és térérzékelés. Ének-zene: emberi hang, tárgyak hangja, zörejek megkülönböztetése hangerő, hangszín, ritmus szerint. Környezetismeret: Anyagok tulajdonságai, halmazállapot-változás. Kísérletek oldatokkal, fénnel, hővel. Erkölcstan: én magam, szűkebb környezetem. Matematika: változás kiemelése, az időbeliség megértése.

tárgyak pontos leírása és változatos vizuális megjelenítése játékos feladatokban.		
A Pécsi Nemzeti Színház előadásának meglátogatása.		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Érzékelés, önkifejezés, pont, vonal, folt, forma, tónus, szín, mintázat, felület, sík, tér, grafikai és plasztikai eljárás, kompozíció.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	2. Síkbeli és térbeli alkotások – Mese, fantázia, képzelet, személyes élmények	Órakeret: 20/28
Előzetes tudás	Életkornak megfelelő pszichomotoros fejlettség. Iskolaérettség. Minőségek, méretviszonyok, irányok, arányok felismerése és használata. Színek érzelmek kifejező, hangulati és díszítő hatásainak felismerése. Kontrasztok felismerése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	– Az illusztráció elemi fogalmának megértése, illusztráció készítése. Képalkotó- és kifejező képesség fejlesztése. Komponáló képesség fejlesztése a kiemelés eszközeivel. – Vizuális fantázia (képzelőerő) fejlesztése. Asszociációs készség, képzettársítási készség fejlesztése. – Plasztikai érzék fejlesztése. Plasztikai minőségek sokféleségének megismerése. Plasztikai kifejezőképesség fejlesztése. Formaérzék, karakterérzék fejlesztése.	
Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok (más tantárgyakhoz)
– Saját kitalált történet elmesélése, és a történet néhány fontosabb jelenetének többalakos vizuális megjelenítése tetszőleges eszközökkel. – Mesék, versek, kitalált történetek valós vagy fantázia szereplőinek (pl. hősök, ártók, bajkeverők, segítők), természetes és épített környezetének (pl. erdők, ligetek, állatok, vizek, bódék, paloták, hidak, tornyok) ábrázolása	<i>Ismerje fel:</i> - a valóság és a képzelet közti különbségeket - környezetünk valós elemeit, tárgyait, tereit <i>Alkalmazza:</i> - az ismert technikákat - színes-, grafikai technika, mintázás, - az önkifejezés eszközeit (verbálisan, vizuálisan, gesztussal)	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Élmények, tartalmak felidézése. Szép könyvek. <i>Dráma és tánc:</i> Dramatikus formák. Fejlesztő játékok. <i>Környezetismeret:</i> Mozgásjelenségek, kísérletek. Optika. <i>Ének-zene:</i>

– Művészeti alkotások és fotók nézegetése megadott szempontok szerint. – Olvasmány- vagy zenei élményhez a jelentést vagy hangulatot erősítő vizuális illusztráció készítése választott technikával, és az elkészült alkotás szöveges magyarázatával. – Magyar népmesékhez, népi mondókákhoz, népdalokhoz vizuális illusztráció készítése hagyományos, ember- vagy állatábrázolást is megjelenítő népművészeti alkotások (karclozott, faragott pásztorművészeti tárgyak) stíuselemeinek felhasználásával. – Tanult irodalmi, zenei élmények, és médiaélmények (pl. mese, vers, gyermekdal, zenemű, animációs film) fontos helyszíneinek és szereplőinek megjelenítése síkban (pl. rajz, festés, vegyes technika) és térben egyszerű eszközök felhasználásával (pl. drapéria, kartondoboz, paraván, osztályterem átrendezése) csoportmunkában is – Adott érzelmi állapot (pl. boldogság, rémület, tanácstalanság) kifejezése arcjátékkal és gesztusokkal, az érzelmek kifejezési lehetőségeinek tudatosítása érdekében. A tapasztalatok felhasználása egyszerű vizuális megjelenítés	<i>Legyen képes:</i> - emlékképek felidézésével, megfigyelések segítségével és a fantázia által produktumot alkotni - kiválasztani kifejezési szándékának megfelelő anyagokat, eszközöket -	Cselekményes dalanyag, dramatizált előadás. Ritmus, hangszín, hangmagasság, zene és zöreij. <i>Erkölcstan:</i> Közösségek. A mesevilág szereplői. Mese és valóság. <i>Matematika:</i> Képi emlékezés, részletek felidézése. Nézőpontok. Mozgatás. Síkmetszetek képzeletben.
---	--	--

során (emberábrázolás, differenciált arc ábrázolás, kézábrázolás) – Személyes érzelmek, hangulatok kifejezése képalkotásban		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Illusztráció, kompozíció, kiemelés, karakteres forma, festészet, szobrászat, fotó, műalkotás, reprodukció, idő. történet, szereplő, helyszín, vizuális jellemzők/karakter, illusztráció, vizuális technikák, népművészeti technikák, faragás	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	3. Vizuális információ–Vizuális jelek a környezetünkben	Órakeret: 6/8
Előzetes tudás	Életkornak megfelelő pszichomotoros fejlettség. Iskolaérettség. A közvetlen környezet és a személyes tárgyak, taneszközök vizuális jelzéseinek alkalmazása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	– Megfigyelőképesség fejlesztése. Vizuális kommunikációs képesség fejlesztése. – Képolvasással történő információszerzés, képi jelek, vizuális szimbólumok olvasása és létrehozása. Ábraolvasási és értelmezési készség fejlesztése. Redukciós képesség fejlesztése. – A vizuális nyelv elemeinek, pont, vonal, folt, szín megismerése és tudatos használata, szerepük felismerése a képalkotásban. Vonalas jellegű, foltszerű előadásmód. Méretkülönbségek felismerése, a léptékváltás alapjai.	
Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok (más tantárgyakhoz)
– Kisgyerekeknek szóló könyvborítók, füzetek, hirdetések üzenetének elemzése tanári segítséggel, és a tapasztalatok felhasználása egyszerű tervezési feladatokban (pl. plakát, névtábla,	<i>Ismerje fel:</i> - meghatározott célokat és aszerint alkotson - jelzőlámpa, térkép, közlekedési tábla, zászló <i>Alkalmazza:</i> - változtatatosan az általa ismert	<i>Matematika:</i> Tájékozódás térben, síkban, a tájékozódást segítő viszonyok. <i>Környezetismeret:</i> A térkép legfontosabb elemeinek felismerése.

utcatábla, házsámtábla készítése, füzetborító, csomagolópapír, meghívó tervezése – Iskolai életében megjelenő szabályok kapcsán piktogramokat, rajzi jeleket alkot. Véleményt formál társai piktogramterveinek érthetőségével kapcsolatban. – Magyar nemzeti szimbólumok gyűjtése (pl. államcímér, nemzeti zászló, Szent Korona, Kossuth-címer, '56-os lyukas zászló) és a szimbolikus elemek felhasználása az alkotó munka során (pl. tárgyalás díszítményeként: huszárcsákó, pártá). – Magyar népi díszítőművészet jelkészletének gyűjtése, kísérletezés a szimbólumok értelmezésével (tulipán, nap, madármotívum, kígyó stb.), tanítói segítséggel, egyénileg, vagy csoportban.	anyagokat <i>Legyen képes:</i> - apró pecsétet, táblát alkotni, különböző anyagokból (pl. agyag, madzag, papírdúc, fatábla, talált anyag, homok, kavics, falevél, víz) -	Jelek, jelzések. Természeti jelenségek, természetes anyagok. <i>Technika, életvitel és gyakorlat: Jelzőtáblák.</i>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	jel, jelzés, vizuális üzenet, hirdetés, leegyszerűsítés, változat, díszítőmotívum, szimbólum	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	4. Médiahasználat - Valós és virtuális információk	Órakeret: 7/6
Előzetes tudás	Életkornak megfelelő pszichomotoros fejlettség. Iskolaérettség. <i>Az egyes médiumok azonosítása. Médiaélmények felidézése, verbalizálása.</i>	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	– Saját médiahasználati szokások tanulmányozása. Médiaélmények feldolgozása, önreflexiós készség fejlesztése. – A különböző médiumok beazonosítása, tudatosítása. A médiatartalmak közötti választás tudatosságának fejlesztése. Olvasási készség és szókincs fejlesztése médiaszövegekkel.	
Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok (más tantárgyakhoz)
– Régi magyar reklámok (pl. “Hurka Gyurka”, “Ezt nem lehet megunni”, “Bontott csirke”, “Forgó morgó” stb.) megnézéséhez. – kapcsolódó tapasztalatok, érzések (pl. tetszés, kíváncsiság, félelem) megbeszélése és megjelenítése változatos eszközökkel (pl. rajzolás, festés, bábkészítés, szerepjáték). A megbeszélés eredményeként a valóság és a képzelet megkülönböztetése. – Összehasonlítás: régi és új reklámok – Kisgyerekeknek szóló célzottan kommunikációs szándékú mozgóképi megjelenések (pl. tv reklám, gyermekműsor) üzenetének elemzése tanári segítséggel, a kommunikációs célt szolgáló legfontosabb eszközök és az elért hatás megfigyelésével (pl. szín, képkivágás, hanghatás,	<i>Ismerje fel:</i> - könyv, televízió, rádió, internet, film, videojáték...stb. - milyen hatással vannak érzékszerveire a folyamatos ingerek (tv, internet...stb.) <i>Alkalmazza:</i> - a megfigyelést, összehasonlítást, megadott szempontok alapján <i>Legyen képes:</i> - az egyes médiumokhoz (pl. könyv, televízió, számítógép) kapcsolódó saját használati szokások (pl. gyakoriság, társas vagy önálló tevékenység), médiaélmények (pl. tetszés, kíváncsiság, rossz élmény) felidézésére, kifejezésére és megjelenítésére szóban, vizuálisan (pl. rajzolás, bábkészítés) vagy szerepjátékkal tanári segítséggel	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Mesék, narratív történetek. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> Egészséges és helyes szabadidős tevékenységek felsorolása, ismertetése, megbeszélése. <i>Erkölcstan:</i> Önkifejezés és önbecsülés erősítése, önálló gondolkodás, identitástudat fejlesztése. A fantázia jelentősége, használata, kitalált történet önmagáról (jellemábrázolás), meseszereplők osztályozása: jó-rossz tulajdonságokkal való azonosulási képesség vizsgálata, önmagára vetítése. Önmaga

szöveg), és a tapasztalatok felhasználása játékos feladatokban (pl. félelmetes-megnyugtató hangok gyűjtése, adott mozgóképi részlet hangulatának érzékeltetése színes kompozícióban). – A különböző médiumok (pl. könyv, televízió, rádió, internet, film, videojáték) megfigyelése, vizsgálata, összehasonlítása, megadott szempontok (pl. érzékszervekre gyakorolt hatás, eltérő jelhasználat) alapján közvetlen tapasztalat és saját médiaélmények felidézésének segítségével. – Az egyes médiumokhoz (pl. könyv, televízió, számítógép) kapcsolódó saját használati szokások (pl. gyakoriság, társas vagy önálló tevékenység), médiaélmények (pl. tetszés, kíváncsiság, rossz élmény) felidézése, kifejezése és megjelenítése szóban, vizuálisan (pl. rajzolás, bábkészítés) vagy szerepjáttékkal. – Mesék, gyermekirodalmi alkotások és azok animációs, filmes adaptációinak összehasonlítása, feldolgozása. Az olvasott/felolvasott szöveghez és a levetített adaptációhoz kapcsolódó élmények megjelenítése		megértése. <i>Környezetismeret:</i> Az érzékszervek működésének megtapasztalása, szerepének, védelmének felismerése a tájékozódásban, az információszerzésben. Napirend, szabadidő, egészséges életmód. <i>Dráma és tánc:</i> Kiscsoportos és páros rövid jelenetek kitalálása és bemutatása.
---	--	--

és feldolgozása (pl. rajzzal, montázskészítéssel).		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Televízió, rádió, könyv, számítógép, színház, mozi, újság, műsor, rajzfilm, film, képregény, videojáték. Állókép, mozgókép, zene, hang, zaj, zörej, csend. Információ, könyv, televízió, internet	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	5. Álló- és mozgókép - Kép, hang, történet	Órakeret: 7/6
Előzetes tudás	Életkornak megfelelő pszichomotoros fejlettség. Iskolaérettség. Az egyes médiumok azonosítása. Médiaélmények felidézése, verbalizálása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	– Médiaélmények feldolgozása, önreflexiós készség fejlesztése. Az érzelemkifejezés képességének a fejlesztése. – A figyelmi koncentráció, az érzékelés pontosságának fejlesztése. – A médiaszövegek alapvető alkotóelemeinek azonosítása. Annak felismerése, hogy a médiaszövegek emberek által mesterségesen előállított alkotások (a média konstruált valóság). Részvétel a tanulócsoporthoz folyó beszélgetésben és vitában. Saját vélemény megfogalmazása.	
Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok (más tantárgyakhoz)
– Egyszerű (pl. kitalált vagy átértelmezett) cselekmény megjelenítése képekkel (pl. rajzzal, képsorozattal), megfelelő hanghatásokkal (pl. zörejjel, énekhanggal) kiegészítve. – Egyszerű mozgóképi részletek (pl. animációs film, reklámfilm) cselekményének elemzése, és a tapasztalatok felhasználása játékos feladatokban (pl. időbeli történetek képkockáinak rendezése, hang nélkül bemutatott mozgóképi	<i>Ismerje fel:</i> - a kép és hang szerepének a mesevilág teremtésében (pl. animációs meséken keresztül) - a lényegét és tudjon címet adni - kitalált vagy valós a cselekmény <i>Alkalmazza:</i> - a mediatisztált történetek szereplőinek (hősök és gonoszok) azonosítása, az animációs mese morális tanulságainak felismerésekor	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> A szövegértés szövegtípusnak megfelelő funkciójáról, folyamatáról alkotott ismeret, meggyőződés kialakítása, fejlesztése. Alapvető erkölcsi, esztétikai fogalmak, kategóriák (szép, csúnya, jó, rossz, igaz, hamis). A történetiségen

részletek “szinkronizálása”). – Egyszerű mozgóképi részletekben (pl. mesefilm, animációs film : Magyar népmesék, Rófusz Ferenc: A légy) hangok és a képek által közvetített érzelmek (pl. öröm, düh, félelem) azonosítása a hatások közös megbeszélésével. – Fotó- vagy rajzsorozat készítése a mindennapok során tapasztalható időbeli változások szemléltetése érdekében (pl. napirend, naplemente, Luca-búza fejlődése). – Mozgásillúziót keltő régi papírajátékok megismerése a tapasztalatok felhasználása önálló alkotó munkában (pl. “pörgetős mozi”).	<i>Legyen képes:</i> - megfigyelni egyszerű médiaszövegek (pl. animációs mesék, reklám) cselekménye kezdő- és végpontjának, a cselekményelemek sorrendjét közvetlen példák alapján - a hangok és képek által közvetített érzelmek (pl. öröm, szomorúság, düh, félelem) felismerése, kifejezése - egyszerű (pl. kitalált vagy átélt) cselekményt megjeleníteni képekkel	alapuló összefüggések megértése egy szálon futó történetekben. Összefüggő mondatok alkotása képek, képsorok segítségével, adott vagy választott témáról. <i>Erkölcstan:</i> Önmaga megértése, mesék kapcsolatrendszerének elemzése, mesei szereplők és tulajdonságaik (lent-fönt, jó-rossz). <i>Környezetismeret:</i> Az érzékszervek működésének megtapasztalása, szerepének, védelmének felismerése a tájékozódásban, az információszerzésben. <i>Ének-zene:</i> Emocionális érzékenység fejlesztése. A teljes figyelem kialakításának fejlesztése. Tapasztalat a zenei jelenségekről. <i>Dráma és tánc:</i> Mese főhősének kiválasztása és a választás indoklása.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Állókép, mozgókép, zene, emberi hang, zaj, zöreje, csend, kifejezés, animációs film, képkocka, képregény, hanghatás, képsorozat.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	6. Természetes és mesterséges környezet - Valós és kitalált tárgyak	Órakeret: 7/12
Előzetes tudás	Életkornak megfelelő pszichomotoros fejlettség. Iskolaérettség. Minőségek, méretviszonyok, irányok, arányok, téri helyzetek, rész- egész viszony felismerése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	– Tárgyalkotó vizuális, esztétikai és manipulatív képességek fejlesztése. – A tárgykészítés folyamatainak, gondolkodásmódjának megtapasztalása. Forma és funkció összefüggés, formaérzék fejlesztése. Megfigyelőképesség fejlesztése (a munkafázisok megfigyelése). – A gondos kivitelezés, különböző anyagok, eljárások, személyes tapasztaláson alapuló megismerése. Egyszerű kézműves technikák megfigyelése, rekonstruálása. Jeles napok szokásainak és tárgyi kellékeinek megismerése.	
Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok (más tantárgyakhoz)
– Egyszerű természeti- és mesterséges formák elemző-értelmező rajzolása. – A készült rajzok leegyszerűsítésével sor- és terüldísz alkotása (megfigyelés utáni értelmező rajz készítése, részletkiemelés, nagyítás, átíró, redukáló motívumtervezés, sablonalakítás kivágással ismétlés sordísz alkotással, terüldísz alakzatba rendezéssel technika: stencilezés, átrajzolás, színezés, nyomtat). – Egyszerű tárgy készítése hagyományos kézműves technikák alkalmazásával (pl. fonás, szövés, nemezelés, gyöngyfűzés, agyagozás). – Képi inspiráció alapján	<i>Ismerje fel:</i> - az elképzelt és hétköznapi tárgyak közti különbséget - a forma, díszítés, méret, anyag adta lehetőségeket <i>Alkalmazza:</i> - a már megismert technikai ismereteit <i>Legyen képes:</i> - adott témában (mesebeli célok érdekében meghatározott szempont alapján) tárgyakat tervezni - terveit a már tanult technikák, eszközhasználat segítségével kivitelezni	<i>Környezetismeret:</i> Természeti, technikai és épített rendszerek. <i>Anyagismeret.</i> <i>Dráma és tánc:</i> Népi gyermekjátékok. <i>Ének-zene:</i> Népzene énekléssel, ritmikus mozgással, néptáncal. Hangszerek. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> Eszközhasználat. <i>Erkölcstan:</i> Valóság és képzelet. <i>Matematika:</i> Objektumok alkotása.

(pl. természeti jelenségek, állatok, népművészeti motívumok) egyszerű mintaelem tervezése (pl. átrajzolás, rácsháló, indigó alkalmazása) A tervezés érdekében egyszerű rajzok készítése és szöveges magyarázata. – Elképzelt, mesebeli tárgyak (pl. hangszer, pálcá, öltözék, szőnyeg, edény, bútor, ékszer, szerszám, jármű) tervezése létrehozása – Dramatikus játék céljára újjbáb, síkbáb, kellék (pl. varázspálca, “rámás csizma”, “kőleves”) jelmezelem (pl. kalap, maszk, kötény), díszlet tervezése és elkészítése természetes vagy mesterséges/újrahasznosító anyagokból (pl. textil, fonal, papír vagy műanyag hulladék, természetben talált anyagok) csoportmunkában is. Múzeumlátogatás a régészeti múzeumba.		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Tér, forma, funkció, méret, arány, lépték, nézet, takarás. Hagyomány, kézműves technika, díszítés, minta, öltözék	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	7. Természetes és mesterséges környezet - Közvetlen környezetünk	Órakeret: 7/12
Előzetes tudás	Életkornak megfelelő pszichomotoros fejlettség. Iskolaérettség. <i>Minőségek, méretviszonyok, irányok, arányok, téri helyzetek, rész-egész viszony felismerése.</i>	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési	– Téralkító, térrendező képesség fejlesztése.	

céljai	– Tapasztalatszerzés a térformálás, térlehatárolás, térszervezés terén. – Térérzék fejlesztése nézőpontok változtatásával. Technikai készség fejlesztése. Térbeli tájékozódás képességének fejlesztése.	
Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok (más tantárgyakhoz)
A közvetlen környezet elemeinek és épülettípusainak (utca, tér, műemlék, nevezetes épület) összegyűjtése és életszerű megfigyelése, adott helyszínen vagy emlékezetből, megfigyelési szempontok szerinti megörökítése különböző technikákkal (pl. rajzolás, festés, mintázás, montázs). A közvetlen környezet különböző méretű tereinek (pl. utca, játszótér, buszmegálló, saját szoba, éléskamra, fiók) megfigyelése és leírása különböző szempontok szerint (pl. zajok, szagok, színek, funkciók, rendezettség) és a tapasztalatok felhasználásával a tér áttervezése a tér jellemzőinek, stílusának vagy hangulatának megváltoztatása érdekében, csoportmunkában is. A tervezés érdekében egyszerű rajzok készítése és magyarázata. - Valós és kitalált terek megjelenítése, különböző technikák alkalmazásával.	<i>Ismerje fel:</i> - képzeletbeli, mesebeli helyeken, terekben (pl. elvarázsolt kastély, boszorkány konyhája, vitorlás hajó) zajló mesék <i>Alkalmazza:</i> - a megismert szabályokat <i>Legyen képes:</i> - vizsgálni minden érzékszervvel (látás, hallás, tapintás, szaglás) - a valós vagy kitalált terek (pl. „a hely, ahol játszok”, „a hely, ahová elbújok”), tárgyak (pl. közlekedési eszköz, mesebeli szerszám) megjelenítésére (pl. rajzban) - elképzelt vagy valós történetek eljátszására saját tervezésű és kivitelezés szereplőkkel (figurák, sík-, kesztyű-, árny-, óriásbábok), terekkel, díszletekkel, melyek létrehozásánál a környezettudatos anyaghasználat érvényesül (tanári segítséggel)	<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> Közlekedés, környezetünk. <i>Környezetismeret:</i> Természeti, technikai környezet. Múlt megidézése. <i>Dráma és tánc:</i> Térkitöltő és térkihasználó gyakorlatok, mozgástechnikák, tánctechnikák. <i>Matematika:</i> Képzeletben történő mozgás. Hajtás, szétvágás síkmetszetek. Objektumok alkotása.

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Tárgytervezés, forma, funkció, alkalmazkodás, díszítés, öltözék-kiegészítő, építészet, műemlék, műemlékvédelem
------------------------------------	--

<i>A továbbhaladás feltételei a két évfolyamos ciklus végén</i>	<i>Képzelőerő, belső képalkotás fejlődése.</i> <i>Az életkornak megfelelő, felismerhető ábrázolás készítése.</i> <i>Az alkotótevékenységnek megfelelő, rendeltetésszerű és biztonságos anyag- és eszközhasználat, a környezettudatosság szempontjainak egyre szélesebb körű figyelembevételével.</i> <i>A felszerelés önálló rendben tartása.</i> <i>A közvetlen környezet megfigyelése és értelmezése.</i> <i>A képalkotó tevékenységek közül személyes kifejező alkotások létrehozása.</i> <i>Téralkotó feladatok során a személyes térbeli szükségletek felismerése.</i> <i>Alkotótevékenység és látványok, műalkotások szemlélése során néhány forma, szín, vonal, térbeli hely és irány, felismerése, használatára.</i> <i>A szobor, festmény, tárgy, épület közötti különbségek felismerése.</i> <i>Látványok, műalkotások néhány perces szemlélése.</i> <i>Médiumok azonosítása, igény kialakítása a médiahasználat során a tudatosabb választásra, illetve reflektív médiahasználat.</i> <i>A médiaszövegek néhány elemi kódjának a (kép, hang, cselekmény) azonosítása, illetve ezzel kapcsolatos egyszerű összefüggések felismerése (pl. médiaszövegek emberek által mesterségesen előállított tartalmak, kreatív kifejező eszközöket használnak, amelyek befolyásolják azok hatását).</i> <i>A személyes kommunikáció és a közvetett kommunikáció közötti alapvető különbségek felismerése.</i> <i>Az életkorhoz igazodó internetes tevékenységek gyakorlása és az abban rejlő veszélyek felismerése.</i> <i>Az alkotó és befogadó tevékenység során a saját érzések felismerése, és azok kifejezése.</i>
--	---

3. évfolyam

	német nemzetiségi /angol óraszám
Heti óraszám	1,5/2
Éves óraszám	54/72

Témakör neve	Német nemzetiség/Agol
Vizuális kifejezőeszközök – Érzékelés, jellemzők, tapasztalat	horizontálisan beépül a többi témakörbe
Síkbeli és térbeli alkotások – Mese, fantázia, képzelet, személyes élmények	18/24
Vizuális információ – Vizuális jelek a környezetünkben	7/8
Médiahasználat – Valós és virtuális információk	6/8
Álló- és mozgókép – Kép, hang, történet	7/4
Természetes és mesterséges környezet – Valós és kitalált tárgyak	8/14
Természetes és mesterséges környezet – Közvetlen környezetünk	8/14
Összes óraszám:	54/72

3. évfolyam

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	1. Síkbeli és térbeli alkotások – Mese, fantázia, képzelet, személyes élmények	Órakeret:18/24
Előzetes tudás	Vizuális nyelvi elemek és minőségek, méretviszonyok, arányok felismerése és használata. Kifejező alkotások ismérveinek felismerése. Nézőpontok felismerése és nézőpontválasztás használata. Alkotó műfajok, technikák felismerése, műveletek sorrendjének követése. Anyagismeret.	
A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai	– Vizuális kifejezőképesség fejlesztése. Grafikai kifejezőképesség fejlesztése különböző grafikai, nyomatkészítési eljárások kapcsán. – Téralkotási és térábrázolási képesség fejlesztése. Lényeglátó képesség fejlesztése. – Formaérzék fejlesztése. Kompozíciós képesség fejlesztése.	

Vizuális ritmusérzék fejlesztése.		
Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
- Tanult mesék, mondák vagy zeneművek valós vagy kitalált szereplőinek (pl. lovag, Mátyás király, molnárlegény, komámasszony, "árgyélus kismadár", Hüvelyk Matyi) megformálása síkban vagy térben (pl. festmény, kollázs, papírmasé maszk, újrachasznosítható anyagokból báb), a szereplők illusztratív bemutatása vagy dramatikus feldolgozása érdekében csoportmunkában is (Emberábrázolás, differenciált arc- és kézábrázolás fejlesztése). - Mesék, gyermekirodalmi alkotások (pl. Magyar népmesék, Vuk, Pinokkió) és azok filmes vagy színházi adaptációinak összehasonlítása, feldolgozása. Az olvasott szöveghez és a vetített adaptációhoz kapcsolódó élmények megjelenítése és vizuális feldolgozása különböző eszközökkel (pl. rajz, festés, montázs). - Korábban megismert és feldolgozott szövegekhez, zeneművekhez (pl. gyermekregény, tananyagrészlet, népdal, mondóka) illusztráció készítése különböző vizuális eszközökkel síkban és térben (pl. rajz, festés, fotó, plasztika) a munkák szöveges	- Élmények, elképzelt vagy hallott történetek, szövegek részleteit különböző vizuális eszközökkel egyszerűen megjeleníti: rajzol, fest, nyomtat, fotóz, formáz, épít; - Korábban átélt eseményeket, tapasztalatokat, élményeket különböző vizuális eszközökkel, élményszerűen megjelenít: rajzol, fest, nyomtat, formáz, épít, fotóz és magyarázza azt; - Rövid szövegekhez, egyéb tananyagtartalmakhoz síkbeli és térbeli vizuális illusztrációt készít különböző vizuális eszközökkel: rajzol, fest, nyomtat, fotóz, formáz, épít és a képet, tárgyat szövegesen értelmezi; - Valós vagy digitális játékelményeit vizuálisan és dramatikusan feldolgozza: rajzol, fest, formáz, nyomtat, eljátszik, elmesél; - Saját történetet alkot, és azt vizuális eszközökkel is tetszőlegesen megjeleníti. - Elképzelt történeteket, irodalmi alkotásokat bemutat, dramatizál, ehhez egyszerű eszközöket: báb, teret/díszletet, kelléket, egyszerű jelmezt készít csoportmunkában, és élményeit szövegesen megfogalmazza; - Azonosítja a nonverbális kommunikáció eszközeit: mimika, gesztus, ezzel kapcsolatos tapasztalatait közlési és kifejezési	- Matematika: mennyiségi tulajdonságok, becslés, összehasonlítás, viszonyítás. - Magyar nyelv és irodalom: gondolatok, érzelmek, vélemények kifejezése. A mindennapi konfliktusok feldolgozása drámajátékkal

értelmezésével. - Saját irodalmi és filmes élményekből származó szereplők jellemzőinek, érzelmeinek, karakterének (pl. gesztusok, viselkedés, öltözék, személyes tárgyak) megfigyelése és feldolgozása különböző játékos (pl. dramatikus, vizuális) feladatokban a karakter és a jellemzők tudatosítása érdekében, és a tapasztalatok közös megbeszélésével. - Magyar népmesék, népballadák illusztratív megjelenítése jellegzetes magyar népviseleti elemek megfigyeléseinek felhasználásával - Saját személyes történetek bemutatása érdekében valós hely, helyszín (pl. nagyszülők nyaralója, a település parkja, tópart, erdő, vegyesbolt, uszoda) megjelenítése különböző vizuális eszközökkel síkban és térben (pl. kollázs, vegyes technika, kréta, nyomat, mintázás, makett).	helyzetekben használja;	
--	-------------------------	--

Kulcsfogalmak/ fogalmak	figurális alkotás, portré, képmező, kompozíció, karakter, hangulat, kollázs, montázs, képregény, fikció, lényegkiemelés, karakter, gesztus, személyiségjegyek, színhangulat, népviselet, parasztház, tornác, székelykapu, nézőpont, ritmus, minőségellentét, kollázs, képmező, arány, vizuális kifejezés
--------------------------------	--

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	2. Vizuális információ – Vizuális jelek a környezetünkben	Órakeret:7/8
Előzetes tudás	A közvetlen környezet és a személyes tárgyak, taneszközök vizuális jelzéseinek alkalmazása. Időbeliség, minőségellentétek felismerése.	

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	– Vizuális megfigyelőképesség és vizuális emlékezet fejlesztése. Analizáló és szintetizáló képesség fejlesztése. Forma- és arányérzék fejlesztése. Karakterérzék fejlesztése. – Képolvasó és képközlő képességek fejlesztése. Ábraolvasási és értelmezési készség fejlesztése elemzéssel és ábrák létrehozásával. – Az idő, a változás, a folyamat képekben való ábrázolási képességének fejlesztése, történés képekben való elbeszélése. – A művészi, köznapis és tudományos közlések értelmezésének segítése, a kifejezés árnyaltságának fokozása.		
Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok	
- Egyszerű, mindennapok során használt jelek (pl. közlekedési jelek, útjelzés, piktogram, zenei kotta), kommunikációs szándékú vizuális közlések (pl. szórólap, óriásplakát, reklámanyag) felismerése, megfigyelése, azonosítása és elemzése tanári segítséggel A tapasztalatok felhasználása játékos feladatokban. - A környezetünkben észlelhető változások (pl. nyári zápor, olvadás, penészedés), folyamatok (pl. palacsintasütés, építkezés), mozgások (pl. kerékpár, óra) vizuális megfigyelése, értelmezése és a tapasztalatok és információk vizuális megjelenítése (pl. fotósorozat, film, rajzsorozat, folyamatábra) a változás vagy folyamat időbeliségének hangsúlyozásával, csoportmunkában is. - Valós vagy képzeletbeli utazás folyamatának, útvonalának, történéseinek képes és szöveges bemutatása (pl. Rumini térképe, Ph. Fogg úr 80 napos útinaplója, egy sarkkutató forgatókönyve, útifilm az	<i>Ismerje fel:</i> - a halmazállapot változásokat <i>Alkalmazza:</i> - az ismert vizuális technikákat <i>Legyen képes:</i> - valós és/vagy képzeletbeli utazás folyamatának, útvonalának és történéseinek képes, szöveges rögzítése (pl. útinapló, térkép, képregény, forgatókönyv, útifilm)	-Matematika: Tájékozódás a térben. A változás kiemelése. Az időbeliség. - Magyar nyelv és irodalom: Információhordozók. Látványok verbális megfogalmazása. Az időbeliség kifejezésének nyelvi lehetőségei. -Környezetismeret változások, folyamatok, növények, állatok	

osztálykirándulásról), különböző cél (pl. tájékoztatás, dokumentálás, szórakoztatás) hangsúlyozásával.		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	vizuális kommunikáció, befolyásolás, meggyőzés, figyelemfelkeltés, piktogram, térkép, plakát, idő, címer, változás, folyamat, mozgás, mozgásfázis, összehasonlítás, képregény, vizuális sűrítés.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	3. Médiahasználat – Valós és virtuális információk	Órakeret:6/8
Előzetes tudás	Összefüggések felismerése a cselekvés vagy annak szereplői és az ábrázoltak között. Eredeti és reprodukált alkotások különbözőségének felismerése. Körvonal és árnykép megjelenítése. Vizuális kommunikációs gesztusok értelmezése. Hangok képi jeleinek értelmezése és megjelenítése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	– Látványfelismerés és értelmezés képességének fejlesztése, a látottak lényeges vonásainak kiemelése, a megfigyelés szempontjainak bővítése. – A vizuális jelek jelentéseinek azonosítása, reprodukálása transzformált látványok létrehozásával. Jelképek, allegóriák, vizuális metaforák képzése. – Formaalkotás a síkban és térben megfigyelt és elképzelt formák megjelenítése. Ábraalkotás képességének fejlesztése: konvenciókon alapuló, szabályokhoz igazodó, jelentést hordozó, közlő és magyarázó rajzok, szerelési ábrák, folyamat ábrák értelmezése és létrehozása, valós vagy elképzelt viszonyok, kapcsolatok megjelenítésével. – A síkbeli és térbeli vizuális megjelenítő, kifejező eszközök adekvát használata vizuális kommunikációs területen. A megjelenítés, a kifejezés céljának megfelelő árnyalt vonal, tónus, szín, forma, stb. önálló alkalmazása. – Közvetlen vizuális jelzések, mimika, gesztusok értelmezésével a kommunikációs képesség fejlesztése.	
Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
- Kisgyerekeknek szóló mozgóképi közlések (pl. tv reklám, gyermekműsor) üzenetének elemzése (pl. a kommunikációs célt szolgáló	<i>Legyen képes:</i> - egy valós vagy képzeletbeli dolog (pl. áru, esemény, közérdek, jelenség számára plakát, szórólap tervezése,	- Magyar nyelv és irodalom: Többmondatos összefoglaló szöveg alkotása olvasmányok tartalmáról, gyűjtött

legfontosabb eszközök és az elért hatás) tanári segítséggel és a tapasztalatok felhasználása játékos feladatokban (pl. félelmetes-megnyugtató hangok gyűjtése, változatok újrajátszása). - A saját médiahasználati szokások (pl. internet, televízió, rádió, mobiltelefon, könyv, videojáték) tanulmányozása különböző szempontok (pl. időtartam, tartalom, gyakoriság, résztvevők) alapján, és azok vizuális szemléltetése (pl. képes napirend, napló, fotósorozat). A tapasztalatok közös, reflektív megbeszélése, különös tekintettel a biztonságos médiahasználat szabályaira. <i>A pécsi nemzeti színház látogatása busszal</i>	kivitelezése - tapasztalatokat gyűjteni <i>Alkalmazza:</i> - a betű, kép és szöveg együttesét figyelem, érdeklődés felkeltése céljából. - a plakát által hirdetett dolog népszerűsítése	tapasztalatokról, megfigyelésekről. A cím és a szöveg kapcsolatának magyarázata, címadás. Az olvasmányokhoz kapcsolódó előzetes ismeretek, személyes élmények, tapasztalatok felidézése, megosztása. Az információk keresése és kezelése. Különböző információhordozók a lakóhelyi és az iskolai könyvtárban. Hasonlóságok és különbségek felfedezése különféle irodalmi közlésformákban. -Technika és tervezés: szabadidős tevékenységek - Erkölcstan: Szabadidő Példaképek Fantáziavilág Realitás Önkifejezés Önbizalom
Kulcsfogalmak/ fogalmak	média, reklám, televíziós műsortípus, televíziós sorozat, ismeretterjesztő műsor	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	4. Álló- és mozgókép – Kép, hang, történet	Órakeret:7/4
Előzetes tudás	A médiaszövegek befogadása során saját érzések felismerése, kifejezése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	– saját munkákat, képeket, műalkotásokat, mozgóképi részleteket szereplők karaktere, szín-, fényhatás, kompozíció, kifejezőerő szempontjából szövegesen eleméz, összehasonlít; – képek, műalkotások, mozgóképi közlések megtekintése után önállóan megfogalmazza és indokolja tetszését; – képek, műalkotások, mozgóképi közlések megtekintése után	

	adott szempontok szerint következtetést fogalmaz meg, megállapításait társaival is megvitatja; – az adott életkornak megfelelő rövid mozgóképi közléseket segítséggel elemez, a vizuális kifejezőeszközök használatának tudatosítása érdekében; – időbeli történéseket egyszerű vizuális eszközökkel, segítséggel megjelenít; – saját történetet alkot, és azt vizuális eszközökkel is tetszőlegesen megjeleníti; – adott cél érdekében fotót vagy rövid mozgóképet készít.	
Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
- Régi magyar gyerekfilmek (pl: Kemény kalap és krumpliorr) karakteres szereplőinek képi megjelenítése, történetiség, részlet ábrázolása, dramatikus előadása. - Egyszerű mozgóképi részletekben (pl. mesefilm, reklámfilm) hangok és a képek által közvetített érzelmek (pl. öröm, düh, félelem) azonosítása a hatások közös megbeszélésével. - Történet egyetlen vizuális vagy egyéb eleméből kiindulva (pl. képkocka, főszereplő karakterének leírása, regény rövid részlete) saját történet kitalálása és vizuális megjelenítése (pl. képregény, fotósorozat, rövidfilm) a történet időbeliségének érzékeltetése érdekében. - Történetek, mesék, népmesék (pl: Lázár Ervin A hazudós egér; A fába szorult hernyó, Az igazságtevő nyúl) képregényszerű ábrázolása, időrendiség, cselekmény megjelenítésével, különböző nézőpontokból való ábrázolással, kiemeléssel.	- Saját munkákat, képeket, műalkotásokat, mozgóképi részleteket szereplők karaktere, szín-, fényhatás, kompozíció, kifejezőerő szempontjából szövegesen elemez, összehasonlít; - képek, műalkotások, mozgóképi közlések megtekintése után önállóan megfogalmazza és indokolja tetszésítéletét; - képek, műalkotások, mozgóképi közlések megtekintése után adott szempontok szerint következtetést fogalmaz meg, megállapításait társaival is megvitatja; időbeli történéseket egyszerű vizuális eszközökkel, segítséggel megjelenít.	- Magyar nyelv és irodalom: Olvasási stratégiák, olvasást megértő folyamatot segítő technikák ismerete, alkalmazása a hatékonyabb megértés érdekében: a művek szerkezeti jellemzőinek megfigyelése, a tér-idő változásainak felismerése. Az események sorrendjének, a-mesélő személyének megállapítása. A szövegalkotás műveleteinek ismerete: anyaggyűjtés, címválasztás, a lényeges gondolatok-kiválasztása, elrendezése, az időrend, a szöveg tagolása bekezdésekre. Fogalmazásíráskor a megfelelő nyelvi eszközök alkalmazása. - Erkölcstan: Erkölc és erkölcstelenség tapasztalása mint példa. Szerepek a családon, közösségen belül. A jó-

		rossz megjelenítése a művészetben. - Ének-zene: A teljes figyelem kialakításának fejlesztése. Hangszín-érzelem, különböző-élethelyzetben más a hangunk.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	nézőpont, cselekmény, főszereplő, mellékszereplő	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	5. Természetes és mesterséges környezet – Valós és kitalált tárgyak	Órakeret:8/14
Előzetes tudás	Egyszerű hagyományos és kézműves technikai fogások ismerete. A tárgyalgó folyamat lépéseinek alkalmazása. Egyszerűsítés, díszítés. Hétköznapi és művészi, kultikus tárgyak felismerése, csoportosítása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	– saját és társai vizuális munkáit szövegesen értelmezi, kiegészíti, magyarázza; – adott cél érdekében alkalmazza a térbeli formaalkotás különböző technikáit egyénileg és csoportmunkában; – különböző egyszerű anyagokkal kísérletezik, szabadon épít, saját célok érdekében konstruál; – különböző alakzatokat, motívumokat, egyszerű vizuális megjelenéseket látvány alapján, különböző vizuális eszközökkel, viszonylagos pontossággal megjelenít: rajzol, fest, nyomtat, formáz, épít; – elképzelt történeteket, irodalmi alkotásokat bemutat, dramatizál, ehhez egyszerű eszközöket: bábót, teret/díszletet, kelléket, egyszerű jelmezt készít csoportmunkában, és élményeit szövegesen megfogalmazza	
Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
- Korong nélkül készülő, adott funkcióra alkalmas egyszerű agyagedény készítése az alkalmazott technikából adódó önálló tervezés alapján (pl. homokedény, könyökedény, papírhenger oldalához csigákból épített, kész edény üregébe préselve). - Tárgytervezés, tárgyalgó, tárgyalgó,	- Elképzelt történeteket, irodalmi alkotásokat bemutat, dramatizál, ehhez egyszerű eszközöket: bábót, teret/díszletet, kelléket, egyszerű jelmezt készít csoportmunkában, és élményeit szövegesen megfogalmazza; - saját és társai vizuális munkáit szövegesen értelmezi, kiegészíti, magyarázza;	- Matematika: A tárgyak leegyszerűsített formavilága, a testekkel való azonosságuk, különbségük. - Erkölcstan: a múlt és a jelen életviszonyai, tárgyai közötti különbségek. A díszítés funkciói, jelentései egykor

vagy meglévő tárgy átalakítása (pl. öltözet kiegészítő, játék) hagyományos kézműves technikákkal (pl. nemezelés, fonás, hímzés, batikolás, agyagozás). - Hulladékanyagokból új funkcióval bíró tárgyak tervezése, kivitelezése valós vagy elképzelt funkció teljesítése érdekében (pl: flakonokból és egyéb kiegészítő elemekből fantasztikus járművek tervezése, modellezése). - Dramatikus játékhoz jelmezek és kellékek készítése önállóan vagy csoportmunkában. Különböző anyagok szakszerű összeépítése (pl. ragasztás, kötözés, varrás, dróttal). - Csomagolás tervezése, kivitelezése valós vagy képzeletbeli tárgy, dolog (pl. mobiltelefon, szemüveg, sütemény, hétmérföldes csizma, élet vize) számára a tárgy legfontosabb sajátosságainak (pl. forma, anyag) megtartásával és vizuális érzékeltetésével. Múzeumlátogatás a régészeti múzeumba.	- alkalmazza az egyszerű tárgykészítés legfontosabb technikáit: vág, ragaszt, tűz, varr, kötöz, fűz, mintáz; - adott cél érdekében alkalmazza a térbeli formaalkotás különböző technikáit egyénileg és csoportmunkában; különböző egyszerű anyagokkal kísérletezik, szabadon épít, saját célok érdekében konstruál.	és ma. A régi használati tárgyak mai – korszerű – megfelelői.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	tárgytervezés, használati tárgy-dísz tárgy, formai egyszerűsítés, népi cserépedény	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	6. Természetes és mesterséges környezet – Közvetlen környezetünk	Órakeret:8/14
---	--	-----------------------------

Előzetes tudás			
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	- egyszerű eszközökkel és anyagokból elképzelt teret rendez, alakít, egyszerű makettet készít egyénileg vagy csoportmunkában, és az elképzélést szövegesen is bemutatja, magyarázza; - különböző alakzatokat, motívumokat, egyszerű vizuális megjelenéseket látvány alapján, különböző vizuális eszközökkel, viszonylagos pontossággal megjelenít: rajzol, fest, nyomtat, formáz, épít; - adott cél érdekében alkalmazza a térbeli formaalkotás különböző technikáit egyénileg és csoportmunkában; - különböző egyszerű anyagokkal kísérletezik, szabadon épít, saját célok érdekében konstruál.		
	Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
	- Évszakoknak megfelelően természeti formákból való kép- és tárgyalkotás (pl. őszi őszi terméslények, termésbábok levelekből, tárgyalkotás őszi termésekből (koszorú, füzér); tél: tobozokból karácsonyfa, betlehemi figurák készítése, hóvár, hószobor építése; tavasz: virágtündérek, virágbábok, koszorúk, virágszőnyeg). - Valós vagy képzeletbeli természetes terek (pl. barlang, tisztás, víz alatti világ) különböző épületek (pl. hagyományos parasztház, színház, uszoda, templom, fészer) csoportosítása különböző szempontok szerint (pl. rendeltetés, anyag, méret, elhelyezkedés, kor, díszítmény), a különböző épülettípusok legfontosabb jellemzőinek összehasonlítása és rendezése érdekében.	- Egyszerű eszközökkel és anyagokból elképzelt teret rendez, alakít, egyszerű makettet készít egyénileg vagy csoportmunkában, és az elképzélést szövegesen is bemutatja, magyarázza; - elképzelt történeteket, irodalmi alkotásokat bemutat, dramatizál, ehhez egyszerű eszközöket: bábót, teret/díszletet, kelléket, egyszerű jelmezt készít csoportmunkában, és élményeit szövegesen megfogalmazza; - adott cél érdekében alkalmazza a térbeli formaalkotás különböző technikáit egyénileg és csoportmunkában; - saját kommunikációs célból egyszerű térbeli tájékozódást segítő ábrát – alaprajz, térkép – készít.	- Matematika: Tárgyak tulajdonságainak kiemelése (analizálás); összehasonlítás, azonosítás, megkülönböztetés; osztályokba sorolás. Adott objektum más nézőpontból. Tájékozódás a világ mennyiségi viszonyaiban. - Környezetismeret: az anyagfajták megmunkálhatósága, felhasználásuk.

- Ismert funkció (pl. lakás, iskola, orvosi rendelő, mozi) saját ötlet alapján elképzelt változatának megtervezése, elkészítése makettben, az elkészült makettekől közösen településszerkezet (pl. falu, városrész) kialakítása, egyszerű „terepasztal” megépítése, csoportmunkában. Kiállítás, múzeum, helytörténeti gyűjtemény, tájház felkeresése során vázlatrajzok készítése a hagyományos magyar népi élet belső tereiről, berendezési tárgyairól. A konkrét kiállítás élményéhez köthető tárgyalás.		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	építmény, épület, település, nézet: felül-, alul-, oldalnézet, alaprajz	

4. évfolyam

	német nemzetiségi /angol óraszám
Heti óraszám	1/1
Éves óraszám	36/36

Témakör neve	Német nemzetiség/Angol
Vizuális kifejezőeszközök – Érzékelés, jellemzők, tapasztalat	horizontálisan beépül a többi témakörbe
Síkbeli és térbeli alkotások – Mese, fantázia, képzelet, személyes élmények	12/12
Vizuális információ – Vizuális jelek a környezetünkben	4/4
Médiahasználat – Valós és virtuális információk	4/4
Álló- és mozgókép – Kép, hang, történet	4//4
Természetes és mesterséges környezet – Valós és kitalált tárgyak	6/6
Természetes és mesterséges környezet – Közvetlen környezetünk	6/6
Összes óraszám:	36/36

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Síkbeli és térbeli alkotások – Mese, fantázia, képzelet, személyes élmények	Órakeret 12/12 óra
Előzetes tudás	Vizuális nyelvi elemek és minőségek, méretviszonyok, arányok felismerése és használata. Kifejező alkotások ismerveinek felismerése. Nézőpontok felismerése és nézőpontválasztás használata. Alkotó műfajok, technikák felismerése, műveletek sorrendjének követése. Anyagismeret.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	– élmények, elképzelt vagy hallott történetek, szövegek részleteit különböző vizuális eszközökkel egyszerűen megjeleníti: rajzol, fest, nyomtat, fotóz, formáz, épít; – korábban átélt eseményeket, tapasztalatokat, élményeket különböző vizuális eszközökkel, élményszerűen megjelenít: rajzol, fest, nyomtat, formáz, épít, fotóz és magyarázza azt; – rövid szövegekhez, egyéb tananyagtartalmakhoz síkbeli és térbeli vizuális illusztrációt készít különböző vizuális	

	eszközökkel: rajzol, fest, nyomtat, fotóz, formáz, épít és a képet, tárgyat szövegesen értelmezi; – saját és társai vizuális munkáit szövegesen értelmezi, kiegészíti, magyarázza; – saját munkákat, képeket, műalkotásokat, mozgóképi részleteket szereplők karaktere, szín-, fényhatás, kompozíció, kifejezőerő szempontjából szövegesen eleméz, összehasonlít; – képek, műalkotások, mozgóképi közlések megtekintése után önállóan megfogalmazza és indokolja tetszésítéletét; – valós vagy digitális játékelményeit vizuálisan és dramatikusan feldolgozza: rajzol, fest, formáz, nyomtat, eljátszik, elmesél; – saját történetet alkot, és azt vizuális eszközökkel is tetszőlegesen megjeleníti. – egyszerű eszközökkel és anyagokból elképzelt teret rendez, alakít, egyszerű makettet készít egyénileg vagy csoportmunkában, és az elképzelést szövegesen is bemutatja, magyarázza; – elképzelt történeteket, irodalmi alkotásokat bemutat, dramatizál, ehhez egyszerű eszközöket: bábót, teret/díszletet, kelléket, egyszerű jelmezt készít csoportmunkában, és élményeit szövegesen megfogalmazza; – saját és mások érzelmeit, hangulatait segítségével megfogalmazza és egyszerű dramatikus eszközökkel eljátssza, vizuális eszközökkel megjeleníti; – azonosítja a nonverbális kommunikáció eszközeit: mimika, gesztus, ezzel kapcsolatos tapasztalatait közlési és kifejezési helyzetekben használja; – időbeli történéseket egyszerű vizuális eszközökkel, segítségével megjelenít; – adott álló- vagy mozgóképi megjelenéseket egyéni elképzelés szerint átértelmez.	
Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok (más tantárgyakhoz)
– Változatos mesés térben játszódó magyar népmese (pl. Zöld Péter) különleges helyszínének személyes vizuális megjelenítése különböző nézőpontok használatával,	A tanuló Ismerje: - irodalmi, zenei, médiaai művészettörténetet - a napszakok vizuálisan megjeleníthető jellemzőit	Magyar nyelv és irodalom: Olvasmányhoz kapcsolódó személyes élmények felidézése és

jellemző szereplők papírból kivágott figuráinak elhelyezése saját alkotott térben (térábrázolási-, emberábrázolási-, kifejező-, komponáló képesség fejlesztése- – Saját kitalált történet elmesélése, a történet inspirálta elképzelt terekről, egyszerű anyagok (pl. használt csomagolóanyag, természetben talált termények és termések, talált tárgyak) felhasználásával installáció készítése, díszletszerű tér berendezése a személyes élmények bemutatása, kifejezése céljából, csoportmunkában is. – Tanult mesék, mondák vagy zeneművek valós vagy kitalált szereplőinek (pl. lovag, Mátyás király, molnárlegény, komámasszony, "árgyélus kismadár", Hüvelyk Matyi) megformálása síkban vagy térben (pl. festmény, kollázs, papírmásé maszk, újrahasznosítható anyagokból báb), a szereplők illusztratív bemutatása vagy dramatikus feldolgozása.	Alkalmazza: - a vizuális megfigyelésből (pl. közvetlen környezet, fotó, műalkotás, múzeum), személyes emlékből származó tapasztalatokat Képes legyen: - valós hely, helyszín (pl. természeti táj, nagymama virágos kertje, épített környezet, mi utcánk) vizuális megjelenítésére meghatározott időszaknak (pl. évszak, napszak, nyár, hajnal) megfelelően, különböző technikákkal (pl. kollázs, vegyes technika, kréta, nyomat, mintázás, makett).	megosztása. Dramatizálás – némajáték és a vizuális kifejezés kapcsolata. Műélvezet, humor. Matematika: Rajz és szöveg értelmezése: a lejátszott történet visszaidézése; az elmondott, elolvasott történet visszaidézése. Jelértelmezés. Ének-zene: A zene hangulatfestő és személyiségkifejező szerepe. A történet megerősítésében betöltött funkciója, amely hat a vizuális kifejezésre is.
---	---	--

– Mesék, gyermekirodalmi alkotások (pl. Magyar népmesék, Vuk, Pinokkió) és azok filmes vagy színházi adaptációinak összehasonlítása, feldolgozása. Az olvasott szöveghez és a vetített adaptációhoz kapcsolódó élmények megjelenítése és vizuális feldolgozása különböző eszközökkel (pl. rajz, festés, montázs). – Korábban megismert és feldolgozott szövegekhez, zeneművekhez (pl. gyermekregény, tananyagrészlet, népdal, mondóka) illusztráció készítése különböző vizuális eszközökkel síkban és térben. – Saját irodalmi és filmes élményekből származó szereplők jellemzőinek, érzelmeinek, karakterének (pl. gesztusok, viselkedés, öltözék, személyes tárgyak) megfigyelése és feldolgozása különböző játékos (pl. dramatikus, vizuális) feladatokban a karakter és a jellemzők tudatosítása érdekében, és a tapasztalatok közös megbeszélésével. – Magyar népmesék, népballadák illusztratív megjelenítése jellegzetes magyar népviseleti		
---	--	--

elemek megfigyeléseinek felhasználásával – Adott álló- vagy mozgóképi megjelenések (pl. festmény: Csók István : Szénagyűjtők, grafika: M. C. Escher Mozaik, emberábrázolást nem tartalmazó részlete, fotó, képregény, társak munkái) egyéni elképzelés szerinti átértelmezése (pl. más napszakban, más évszakban, más helyszínen, más szereplőkkel, más hangulati elemekkel, színátírással). – Élmények, elképzelt vagy hallott történetek, (pl. álmok, családi események, osztálykirándulás, szüret) részleteinek megjelenítése különböző vizuális eszközökkel (pl. grafika, festmény, nyomat, fotó), és kreatív történetalkotás az elkészült vizuális munkák segítségével (pl. nyitva hagyott történet befejezése, átírása) – Karakteres fekete fehér művészfotók megfigyelése alapján a látott személyre vonatkozó információk, jellemzők megfogalmazása játékos, találgatásra alapuló		
--	--	--

formában (pl. életkor, foglalkozás, kedvenc étel, fontos tárgy) Az élmények vizuális megjelenítése (pl. portrérajz, fotómanipuláció, kollázs) a legfontosabb jellemzők (pl. külső-belső tulajdonság, öltözet, attribútum) minél pontosabb bemutatása érdekében. – Saját és mások munkáinak, képeknek, vizuális alkotások szereplőinek szín-, fényhatás, kompozíció, kifejezőerő szerinti szöveges elemzése, összehasonlítása, a következtetések szöveges megfogalmazásával és megvitatásával (befogadói és szövegalkotási képességek fejlesztése). – Játékelmények játékos vizuális és dramatikus feldolgozása (pl. digitális játék síkbeli vagy térbeli társasjátékká alakítása, szabályrendszerek kidolgozása és átdolgozása) – Saját személyes történetek bemutatása érdekében valós hely, helyszín (pl. nagyszülők nyaralója, a település parkja, tópart, erdő, vegyesbolt, uszoda) megjelenítése különböző		
---	--	--

vizuális eszközökkel síkban és térben (pl. kollázs, vegyes technika, kréta, nyomat, mintázás, makett). – Grafikai felületet gazdagon tartalmazó grafika mintakincsének megfigyelése (pl. Van Gogh tollrajzai, Gyulai Líviusz grafikái), a tapasztalatok alapján rajzolt gyűjtemény készítése egyénileg, vagy csoportban. A gyűjtött minták felhasználása saját célú képalkotásban egyénileg vagy csoportmunkában.		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	figurális alkotás, portré, képmező, kompozíció, karakter, hangulat, kollázs, montázs, képregény, fikció, lényegkiemelés, karakter, gesztus, személyiségjegy, színhangulat, népviselet, parasztház, tornác, székelykapu	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	2. Vizuális információ – Vizuális jelek a környezetünkben	Órakeret 4/4 óra
Előzetes tudás	Vizuális nyelvi elemek és minőségek, méretviszonyok, arányok felismerése és használata. Kifejező alkotások ismérveinek felismerése. Nézőpontok felismerése és nézőpontválasztás használata. Alkotó műfajok, technikák felismerése, műveletek sorrendjének követése. Anyagismeret.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	– a tanulás során szerzett tapasztalatait, saját céljait, gondolatait vizuális megjelenítés segítségével magyarázza, illusztrálja egyénileg és csoportmunkában;	

	– az adott életkornak megfelelő tájékoztatást, meggyőzést, figyelemfelkeltést szolgáló, célzottan kommunikációs szándékú vizuális közléseket segítségével értelmez; – egyszerű, mindennapok során használt jeleket felismer; – pontosan ismeri államcímerünk és nemzeti zászlónk felépítését, összetevőit, színeit; – adott cél érdekében egyszerű vizuális kommunikációt szolgáló megjelenéseket – jel, meghívó, plakát – készít egyénileg vagy csoportmunkában; – saját kommunikációs célból egyszerű térbeli tájékozódást segítő ábrát – alaprajz, térkép – készít.	
Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok (más tantárgyakhoz)
– Egyszerű, mindennapok során használt jelek (pl. közlekedési jelek, útjelzés, piktogram, zenei kotta), kommunikációs szándékú vizuális közlések (pl. szórólap, óriásplakát, reklámanyag) felismerése, megfigyelése, azonosítása és elemzése tanári segítséggel A tapasztalatok felhasználása játékos feladatokban. – Egy valós vagy képzeletbeli tárgy vagy jelenség (pl. bűvös kocka, Gábor Áron rézágyúja, János vitéz kardja, ünnepkörök, napfogyatkozás, Kis Hableány emberré válása) számára plakát, szórólap tervezése, kivitelezése a	A tanuló Ismerje: - a mindennapok során használt jeleket - a kommunikációs vizuális jeleket - a plakátokat, közlekedési táblákat, térképeket Alkalmazza: - A fenti ismeretekből származó tapasztalatokat használja, alkalmazza a munkáiban, játékos feladatokban. Képes legyen: - Különböző kommunikációs célok megvalósítására a legmegfelelőbb vizuális eszközök használatával. - A környezetünkben észlelhető változások vizuális értelmezésére, megjelenítésére. - Folyamatok ábrázolására.	Matematika: Tájékozódás a térben (síkon ábrázolt térben; szöveges információk szerint). A változás kiemelése; az időbeliség. Magyar nyelv és irodalom: Információhordozók. Látványok verbális megfogalmazása. Az időbeliség kifejezésének nyelvi lehetőségei. Dráma és tánc: verbális képességek fejlesztése játékkal. Környezetismeret:

kép és szöveg együttes alkalmazásával, a figyelem és érdeklődés felkeltése céljából. – Valós, mindennapi iskolai kommunikációs helyzetek érdekében a legfontosabb kommunikációs célt (pl. figyelem felkeltése, tájékoztatás, felhívás) érvényesítő síkbeli vagy térbeli vizuális megjelenés (pl. plakát, cégér, installáció) tervezése egyénileg és csoportmunkában is. – A környezetünkben észlelhető változások (pl. nyári zápor, olvadás, penészedés), folyamatok (pl. palacsintasütés, építkezés), mozgások (pl. kerékpár, óra) vizuális megfigyelése, értelmezése és a tapasztalatok és információk vizuális megjelenítése (pl. fotósorozat, film, rajzsorozat, folyamatábra) a változás vagy folyamat időbeliségének hangsúlyozásával, csoportmunkában is. – Valós vagy képzeletbeli utazás folyamatának, útvonalának, történéseinek képes és szöveges bemutatása (pl. Rumini térképe, Ph. Fogg úr 80 napos útinaplója, egy sarkkutató forgatókönyve, útifilm az	- Vizuális megfigyelőképesség és vizuális emlékezet fejlesztése. Analizáló és szintetizáló képesség fejlesztése. Forma- és arányérzék fejlesztése. Karakterérzék fejlesztése. - Képolvasó és képközlő képességek fejlesztése. Ábraolvasási és értelmezési készség fejlesztése elemzéssel és ábrák létrehozásával. - Az idő, a változás, a folyamat képekben való ábrázolási képességének fejlesztése, történés képekben való elbeszélése. - A művészi, köznapi és tudományos közlések értelmezésének segítése, a kifejezés árnyaltságának fokozása.	változások, folyamatok, növények, állatok.
---	--	---

osztálykirándulásról), különböző cél (pl. tájékoztatás, dokumentálás, szórakoztatás) hangsúlyozásával. – Magyar mesékben, mondákban szereplő uralkodók címereinek, zászlóinak gyűjtése és a gyűjtemény bemutatása tabló, vagy prezentáció formájában. A gyűjtemény rajzos adatainak felhasználása kifejező jellegű képalkotásban.		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	vizuális kommunikáció, befolyásolás, meggyőzés, figyelemfelkeltés, piktogram, térkép, plakát, idő, címer	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	3. Médiahasználat – Valós és virtuális információk	Órakeret 4/4 óra
Előzetes tudás	Az egyes médiumok azonosítása. Médiaélmények felidézése, verbalizálása.	
A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai	– képek, műalkotások, mozgóképi közlések megtekintése után adott szempontok szerint következtetést fogalmaz meg, megállapításait társaival is megvitatja; – valós vagy digitális játékélményeit vizuálisan és dramatikusan feldolgozza: rajzol, fest, formáz, nyomtat, eljátszik, elmesél; – a vizuális nyelv elemeinek értelmezésével és használatával kísérletezik; – az adott életkornak megfelelő rövid mozgóképi közléseket segítséggel elemez, a vizuális kifejezőeszközök használatának tudatosítása érdekében; – az adott életkornak megfelelő tájékoztatást, meggyőzést,	

	figyelemfelkeltést szolgáló, célzottan kommunikációs szándékú vizuális közléseket segítségével értelmez; – azonosítja a gyerekeknek szóló, vagy fogyasztásra ösztönző, célzottan kommunikációs szándékú vizuális közléseket; – adott cél érdekében fotót vagy rövid mozgóképet készít; – adott álló- vagy mozgóképi megjelenéseket egyéni elképzelés szerint átértelmez.	
Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok (más tantárgyakhoz)
– Kisgyerekeknek szóló mozgóképi közlések (pl. tv reklám, gyermekműsor) üzenetének elemzése (pl. a kommunikációs célt szolgáló legfontosabb eszközök és az elért hatás) tanári segítséggel és a tapasztalatok felhasználása játékos feladatokban (pl. félelmetes-megnyugtató hangok gyűjtése, változatok újrajátszása). – Fogyasztásra ösztönző különböző reklámanyagok (pl. szórólap, óriásplakát, reklámújság, tv reklám) elemzése tanári segítséggel és a vizuális megjelenés áttervezése játékos feladatokban (pl. kommunikációs hatást erősítő vagy módosító céllal).	A tanuló: <i>Ismerje fel:</i> - bizonyos médiumokban megjelenő médiaszövegeket (pl. televíziós műsortípusok, animációs mesefilmek, sorozatok) - az olvasott/felolvasott szöveghez és a vetített adaptációhoz kapcsolódó élmények létét <i>Legyen képes:</i> - a médiaélmények beazonosítására saját médiaélmények felidézésén, megjelenítésén (pl. szerepjáték) és közvetlen példákon keresztül. - mesék, gyermekirodalmi alkotások és azok animációs, filmes adaptációinak összehasonlítására megjelenítésére és feldolgozására (pl. rajzzal, montázskészítéssel). <i>Alkalmazza:</i> - az élmények feldolgozásánál	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Többmondatos összefoglaló szöveg alkotása olvasmányok tartalmáról, gyűjtött tapasztalatokról, megfigyelésekről. A cím és a szöveg kapcsolatának magyarázata; címadás. Az olvasmányhoz kapcsolódó előzetes ismeretek, személyes élmények, tapasztalatok felidézése és megosztása. Az információk keresése és kezelése. Különböző információhordozók a lakóhelyi és az iskolai könyvtárban. Hasonlóságok és különbségek felfedezése különféle irodalmi közlésformákban. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> szabadidős tevékenységek. <i>Erkölcstan:</i> Kedvenc időtöltésem, ha egyedül vagyok. Olvasottság.

– A saját médiahasználati szokások (pl. internet, televízió, rádió, mobiltelefon, könyv, videojáték) tanulmányozása különböző szempontok (pl. időtartam, tartalom, gyakoriság, résztvevők) alapján, és azok vizuális szemléltetése (pl. képes napirend, napló, fotósorozat). A tapasztalatok közös, reflektív megbeszélése, különös tekintettel a biztonságos médiahasználat szabályaira. A Pécsi Nemzeti Színház előadásának meglátogatása.	pl. rajzolást, fotókészítést, szerepjátékot	Olyan szeretnék lenni, mint Ő/példaképek, hamis életek; álmain, fantáziavilágom/menekülés, realitásérzet. Az önálló gondolataalkotás szabadsága, önkifejezés és önbizalom erősítése. <i>Dráma és tánc:</i> csoportos és egyéni improvizáció.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	média, reklám, televíziós műsortípus, televíziós sorozat, ismeretterjesztő műsor	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	4. Álló – és mozgókép – Kép, hang, történet	Órakeret 4/4 óra
Előzetes tudás	A médiaszövegek befogadása során saját érzések felismerése, kifejezése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	– saját munkákat, képeket, műalkotásokat, mozgóképi részleteket szereplők karaktere, szín-, fényhatás, kompozíció, kifejezőerő szempontjából szövegesen eleméz, összehasonlít; – képek, műalkotások, mozgóképi közlések megtekintése után önállóan megfogalmazza és indokolja tetszésítéletét; – képek, műalkotások, mozgóképi közlések megtekintése után	

	adott szempontok szerint következtetést fogalmaz meg, megállapításait társaival is megvitatja; – az adott életkornak megfelelő rövid mozgóképi közléseket segítséggel elemez, a vizuális kifejezőeszközök használatának tudatosítása érdekében; – időbeli történéseket egyszerű vizuális eszközökkel, segítséggel megjelenít; – saját történetet alkot, és azt vizuális eszközökkel is tetszőlegesen megjeleníti; – adott cél érdekében fotót vagy rövid mozgóképet készít.	
Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok (más tantárgyakhoz)
– Régi magyar gyerekfilmek (pl: Kemény kalap és krumpliorr) karakteres szereplőinek képi megjelenítése, történetiség, részlet ábrázolása, dramatikus előadása. – Egyszerű mozgóképi részletekben (pl. mesefilm, reklámfilm) hangok és a képek által közvetített érzelmek (pl. öröm, düh, félelem) azonosítása a hatások közös megbeszélésével. – Optikai különlegességek, lehetetlenségek (pl. „Nagyobb vagyok, mint egy fa”, „Elvesztettem a fejemet”) létrehozása egyszerű digitális technikával (pl. fotó, film), és a tapasztalatok szóbeli megbeszélésével, csoportmunkában – Személyes vagy közösségi témához	A tanuló: <i>Ismerje fel:</i> - A karakterábrázolás filmes eszközeit <i>Alkalmazza:</i> - a pozitív és negatív hősök megjelenítésének technikái, különös tekintettel a mozgókép nyelvére (pl. jelmez, smink, környezet/díszlet, világítás, kameramozgás) és a hangokra: (beszért nyelv, zene, zaj, zörejt) az életkornak megfelelő médiaszövegeken keresztül. <i>Legyen képes:</i> - a különböző médiaszövegekben megjelenő egyszerű helyszín- és időviszonylatok megfigyelésére és értelmezésére konkrét médiaszövegeken keresztül. Saját érzelmek felismerése és kifejezése különböző mozgóképi	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Olvasási stratégiák, olvasást megértő folyamatot segítő technikák ismerete, alkalmazása a hatékonyabb megértés érdekében: a művek szerkezeti jellemzőinek megfigyelése, a tér-idő változásainak felismerése. Az események sorrendjének, a mesélő személyének megállapítása. A szövegalkotás műveleteinek ismerete: anyaggyűjtés, címválasztás, a lényeges gondolatok kiválasztása, elrendezése, az időrend, a szöveg

kapcsolódó történetek (pl. problémák az osztályban, legjobb emlékeink) vizuális megjelenítése egyszerű digitális eszközökkel (pl. fotósorozat, slideshow) az üzenet egyértelmű közvetítése érdekében csoportmunkában. – Történet egyetlen vizuális vagy egyéb eleméből kiindulva (pl. képkocka, főszereplő karakterének leírása, regény rövid részlete) saját történet kitalálása és vizuális megjelenítése (pl. képregény, fotósorozat, rövidfilm) a történet időbeliségének érzékeltetése érdekében. – Történetek, mesék, népmesék (pl: Lázár Ervin A hazudós egér; A fába szorult hernyó, Az igazságtevő nyúl) képregényszerű ábrázolása, időrendiség, cselekmény megjelenítésével, különböző nézőpontokból való ábrázolással, kiemeléssel.	szövegek, és hangzó anyagok befogadása során. A médiaszövegek alapvető kifejező eszközeinek (pl. mozgóképi nyelv, hangok) érzelmekre gyakorolt hatásának megfigyelése, kifejezése.	tagolása bekezdésekre. Fogalmazásíráskor a megfelelő nyelvi eszközök alkalmazása. <i>Erkölcstan:</i> Erkölc és erkölcstelenség tapasztalása mint példa. Szerepek a családon, közösségen belül. A jó-rossz megjelenítése a művészetben. <i>Ének-zene:</i> A teljes figyelem kialakításának fejlesztése. Hangszín-érzelem, különböző élethelyzetben más a hangunk.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	nézőpont, cselekmény, főszereplő, mellékszereplő, fényhatás, megvilágítás	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	5. Természetes és mesterséges környezet – Valós és kitalált tárgyak	Órakeret 6/6 óra
---	---	------------------------------------

Előzetes tudás	Egyszerű hagyományos és kézműves technikai fogások ismerete. A tárgyalkotó folyamat lépéseinek alkalmazása. Egyszerűsítés, díszítés. Hétköznapi és művészi, kultikus tárgyak felismerése, csoportosítása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	– elképzelt történeteket, irodalmi alkotásokat bemutat, dramatizál, ehhez egyszerű eszközöket: bábót, teret/díszletet, kelléket, egyszerű jelmezt készít csoportmunkában, és élményeit szövegesen megfogalmazza; – saját és társai vizuális munkáit szövegesen értelmezi, kiegészíti, magyarázza; – alkalmazza az egyszerű tárgykészítés legfontosabb technikáit: vág, ragaszt, tűz, varr, kötöz, fűz, mintáz; – adott cél érdekében alkalmazza a térbeli formaalkotás különböző technikáit egyénileg és csoportmunkában; – különböző egyszerű anyagokkal kísérletezik, szabadon épít, saját célok érdekében konstruál; – különböző alakzatokat, motívumokat, egyszerű vizuális megjelenéseket látvány alapján, különböző vizuális eszközökkel, viszonylagos pontossággal megjelenít: rajzol, fest, nyomtat, formáz, épít; – gyűjtött természeti vagy mesterséges formák egyszerűsítésével, vagy a magyar díszítőművészet általa megismert mintakincsének felhasználásával mintát tervez.	
Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok (más tantárgyakhoz)
– Eszközként használható egyszerű természeti formák és tárgyak (pl. régi konyhai eszközök, ritka szerszámok) elemző-értelmező rajza megfigyelés alapján, kiemelés nagyítással. Rajzos használati utasítás készítése a természeti vagy mesterséges forma esetleg humorosnak ható, kitalált használati módjához. – Magyar népi	A tanuló: <i>Legyen képes:</i> - tárgytervezés (pl. jármű, bútor), - tárgyalkotás (pl. öltözet kiegészítő, játék) <i>Alkalmazza:</i> - a megismert kézműves technikákkal (pl. nemezelés, agyagozás, fonás, szövés, batikolás), a kortárs iparművészet	<i>Matematika:</i> tájékozódás az időben. A tárgyak leegyszerűsített formavilága, a testekkel való azonosságuk, különbségük. <i>Erkölcstan:</i> a múlt és a jelen életviszonyai, tárgyai közötti különbségek. A díszítés funkciói,

cserépedények megfigyelése, következtetések megfogalmazása a formai jegyek alapján a használati módra (pl. vizes korsó, lábas, fazék, miskakancsó, butella). A megfigyelések rögzítése rajzban. A rajzok kreatív továbbalakítása szabad képalkotásban (Pl. miskakancsó megfigyelés utáni rajza alapján “miskakancsó családjának” megjelenítése). – Korong nélkül készülő, adott funkcióra alkalmas egyszerű agyagedény készítése az alkalmazott technikából adódó önálló tervezés alapján (pl. homokedény, könyökedény, papírhenger oldalához csigákból épített, kész edény üregébe préselve). – Tárgytervezés, tárgyalakítás, vagy meglévő tárgy átalakítása (pl. öltözet kiegészítő, játék) hagyományos kézműves technikákkal (pl. nemezelés, fonás, hímzés, batikolás, agyagozás). – Lakóhelyük (vagy egy meghatározott magyar tájegység) jellemző, hagyományos díszítőművészetének mintakincsét megismerve saját készítésű agyagtárgy	felfogásában. - ismereteit az elkészült tárgyak, szerkezetek használatuknak megfelelő és tulajdonosukra utaló díszítésnél <i>Legyen képes:</i> - a közvetlen környezetben található anyagok környezettudatos felhasználásával, meghatározott funkcióra (pl. irányjelző, hangosító), működésre képes egyszerű szerkezet (pl. játék, modell) létrehozása. - csomagolást tervezni, kivitelezni valós vagy képzeletbeli tárgy, dolog (pl. ecset, muffin, buszjegy, cipő, csoki, időbe látó készülék, csodaszappan, fűmag, életelixír, varázsfonal) számára, oly módon, hogy a csomagolás formája és díszítése utaljon a tárgy sajátosságára	jelentései egykor és ma. A régi használati tárgyak mai – korszerű – megfelelői. <i>Dráma és tánc:</i> Kreatív játékok tárgyakkal, tárgyak nélkül. A tárgyak használata ismétléssel, lassítással, gyorsítással stb. vagy nem rendeltetésszerű használatuk.
--	--	---

díszítő motívumának tervezése. A kivitelezés technikai lehetőségeinek megismerése után a formához, funkcióhoz leginkább alkalmas díszítmény kiválasztása és kivitelezése. – Csomagolás tervezése, kivitelezése valós vagy képzeletbeli tárgy, dolog (pl. mobiltelefon, szemüveg, sütemény, hétmérföldes csizma, élet vize) számára a tárgy legfontosabb sajátosságainak (pl. forma, anyag) megtartásával és vizuális érzékeltetésével. – Hulladékanyagokból új funkcióval bíró tárgyak tervezése, kivitelezése valós vagy elképzelt funkció teljesítése érdekében (pl: flakonokból és egyéb kiegészítő elemekből fantasztikus járművek tervezése, modellezése). – Dramatikus játékhoz jelmezek és kellékek készítése önállóan vagy csoportmunkában. Különböző anyagok szakszerű összeépítése (pl. ragasztás, kötözés, varrás, dróttal). – Magyar népi ünnepkör iskolai bemutatásához (pl. Betlehemezés, Csillagjárás, Kiskegyezés stb.) átéléséhez néprajzi		
---	--	--

dokumentáció (fotó, film) megismerésével hitelességre törekvő kellékek, jelmezek készítése csoportmunkában.		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	tárgytervezés, csomagolás, használati tárgy-dísz tárgy, vizuális ritmus, formai egyszerűsítés, népi cserépedény, hímzés minta	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	6. Természetes és mesterséges környezet – Közvetlen környezetünk	Órakeret 6/6 óra
Előzetes tudás		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	– egyszerű eszközökkel és anyagokból elképzelt teret rendez, alakít, egyszerű makettet készít egyénileg vagy csoportmunkában, és az elképzelést szövegesen is bemutatja, magyarázza; – elképzelt történeteket, irodalmi alkotásokat bemutat, dramatizál, ehhez egyszerű eszközöket: bábót, teret/díszletet, kelléket, egyszerű jelmezt készít csoportmunkában, és élményeit szövegesen megfogalmazza; – képek, műalkotások, mozgóképi közlések megtekintése után adott szempontok szerint következtetést fogalmaz meg, megállapításait társaival is megvitatja; – különböző alakzatokat, motívumokat, egyszerű vizuális megjelenéseket látvány alapján, különböző vizuális eszközökkel, viszonylagos pontossággal megjelenít: rajzol, fest, nyomtat, formáz, épít; – alkalmazza az egyszerű tárgykészítés legfontosabb technikáit: vág, ragaszt, tűz, varr, kötöz, fűz, mintáz; – adott cél érdekében alkalmazza a térbeli formaalkotás különböző technikáit egyénileg és csoportmunkában; – saját kommunikációs célból egyszerű térbeli tájékozódást segítő ábrát – alaprajz, térkép – készít; – különböző egyszerű anyagokkal kísérletezik, szabadon épít, saját célok érdekében konstruál.	

Ismeretek (a régi HT tananyag része)	Követelmények	Kapcsolódási pontok (más tantárgyakhoz)
– Évszakoknak megfelelően természeti formákból való kép- és tárgyalkotás (pl. őszi: őszi termésleányok, termésbábok levelekből, tárgyalkotás őszi termésekből (koszorú, füzér); tél: tobozokból karácsonyfa, betlehemi figurák készítése, hóvár, hószobor építése; tavasz: virágtündérek, virágbábok, koszorúk, virágszőnyeg). – Valós vagy képzeletbeli természetes terek (pl. barlang, tisztás, víz alatti világ) különböző épületek (pl. hagyományos parasztház, színház, uszoda, templom, fészer) csoportosítása különböző szempontok szerint (pl. rendeltetés, anyag, méret, elhelyezkedés, kor, díszítmény), a különböző épülettípusok legfontosabb jellemzőinek összehasonlítása és rendezése érdekében. – Példák gyűjtése és elemzése tanári segítséggel eltérő érzelmi hatást kiváltó (pl. hétköznapi, ünnepélyes, titokzatos, rideg, félelmetes, vidám) épített terekről (pl. templom,	<i>Ismerje meg:</i> - a tereket, épületrészeket megjelölő fogalmakat - a terekhez kapcsolódó hangok, zenék, zörejek (pl. madárcsicsergés, jármű-zaj, beszéd, nyikorgás, zene, hegedű, dob) <i>Alkalmazza:</i> - a fogalmakat a tervezés során - a funkcióknak megfelelő tervezést - a megismert funkciókat hangzó terek létrehozása, megépítése az adott tartalomnak megfelelő anyag és méretválasztásánál (pl. karton, fonal, kóc, vázon, fém, vessző, csuhé, agyag, drót, fa). <i>Legyen képes:</i> - megadott célt szolgáló kis tér (pl. váró-, lakótér, pince, fülke, raktár, dühöngő) tervezése a kiválasztott épület lakójának (pl. tulajdonos, tulajdonos gyermeke, őr, takarító, vendég, kertész, háziállat, kísértet, szerzetes, zenész, festő, orvos), majd a térhez tartozó, kapcsolódó tárgyak némelyikének elkészítése (pl. kulcs, tükör, függöny, polc, szék, csizma, kanna, tál, lámpa). - ismert funkció (pl. lakás, iskola, orvosi rendelő, mozi) saját ötlet alapján elképzelt változatának	<i>Matematika:</i> Tárgyak tulajdonságainak kiemelése (analizálás); összehasonlítás, azonosítás, megkülönböztetés; osztályokba sorolás. Adott objektum más nézőpontból. Tájékozódás a világ mennyiségi viszonyaiban. <i>Dráma és tánc:</i> a színház formai elemei, látott előadásban, illetve alkalmazása saját rögtönzésekben. <i>Környezetismeret:</i> az anyagfajták megmunkálhatósága, felhasználásuk. <i>Ének-zene:</i> Azonosság, hasonlóság, variáció felismerése. Ritmus-hangszerek, ritmikai többszólamúság.

iroda, park, szoba, lift, zuhanyfülké, labirintus). A tapasztalatok beépítése a személyes élményeket és történeteket bemutató alkotó feladatokba. – Adott, környezet (erdő, vízpart, park) átalakítására, új funkcióval való megtöltésére (pl. fantasztikus kalandpark) terv, makett készítése berendezéssel egyéni vagy csoportmunkában. – Magyar népi építészet legjellemzőbb sajátosságainak megismerése, makettépítés változatos anyagokból (pl. karton, agyag, természetben talált anyagok) egyéni- és csoportmunkában. – Ismert funkció (pl. lakás, iskola, orvosi rendelő, mozi) saját ötlet alapján elképzelt változatának megtervezése, elkészítése makettben, az elkészült makettekől közösen településszerkezet (pl. falu, városrész) kialakítása, egyszerű „terepasztal” megépítése, csoportmunkában. – Kiállítás, múzeum, helytörténeti gyűjtemény, tájház felkeresése során vázlatrajzok készítése a hagyományos magyar	megtervezése, elkészítése makettben, az elkészült makettekől közösen településszerkezet (pl. falu, városrész) kialakítása, egyszerű „terepasztal” megépítése.	
---	--	--

népi élet belső tereiről, berendezési tárgyairól. A konkrét kiállítás élményéhez köthető tárgyalás. – Magyarország építészetének megismerése érdekében adott funkciójú épületek (hidak, tornyok, kastélyok stb.) képeinek gyűjtése, a képi információk felhasználása sík- vagy térbeli alkotásban, egyénileg vagy csoportmunkában (pl. legtöbb terhet elbíró híd építése csoportban, adott távolságú “szakadék” fölé két a/3-as műszaki rajzlapból, a legmagasabb torony felépítése egy rajzlapból, kifejező képalkotás valós magyar építmény témájában). – Magyar nemzeti jelképpé vált épületek és műalkotások (pl. Országház, debreceni Nagytemplom, Szabadság-szobor, Budai vár épületgyűjtése stb.) megismerése.		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	építmény, épület, település, nézet: felül-, alul-, oldalnézet, alaprajz, parasztház	

2. Alapelvek és célok

1 - 2. évfolyam

Az iskolába lépő első osztályos gyerekek vizuális nevelésének legfontosabb feladata az, hogy az alkotás örömét, motiváltságát megőrizze, fenntartsa. Ehhez életkori sajátosságait, érdeklődésüket, személyes tapasztalataikat figyelembe vevő feladatrendszerre van szükség, mely sok játékos elemet tartalmaz és épít a gyerekek sajátos humorérzékére is. Az első két évfolyam vizuális nevelés gyakorlata ugyanakkor képességfejlesztő célú feladatrendszerben jelenik meg. Alkotói és befogadói képességeik fejlesztése közben meg kell tanítani a gyerekeket a hagyományos ceruzarajz, tollrajz, víz- és temperafestés, agyaggal végzett mintázás és más, változatos anyagok és eszközök szakszerű használatára. Az eszközhasználati készségfejlesztés folyamatában törekedni kell arra, hogy a második osztály végére legalább jártasság szintre eljussanak a tanulók. Továbbá arra, hogy az életkoruknak megfelelő kommunikációs és médiakörnyezet sajátosságait megismerjék és használják.

Az első két iskolai évfolyam fontos feladata a kisiskolások vizuális műveltségének megalapozása, mely nem önálló befogadást célzó órák megtartását jelenti, hanem játékos, motiváló, nagyrészt kifejező célú képalkotásuk szemléleti segítésére használt jól válogatott képanyag formájában rejlik.

Fontos, hogy a gyerekek elé kerülő képanyag, az alkotó munka motivációjára használt mesék, zenék, táncmozgások mind-mind hozzájáruljanak magyar kultúrájuk és magyar műveltségük kialakulásához, mely fontos alapja a más kultúrák elfogadásának.

A magyar népi ünnepek kellékei, nemzeti jelképeink ismerete és a magyar népi tárgykultúrából építkező tárgy- és környezetkultúra témakörök közösen járulnak hozzá, hogy a gyerekek természetesnek éljék meg nemzeti sajátosságaink ismeretét.

3–4. évfolyam

Ebben az iskolaszakaszbán is kiemelt fontosságú az örömteli, motivált alkotói energiák fenntartása, melyet a változatos, élményalapú feladatok rendszerében, a gyerekek személyes érdeklődését figyelemmel kísérő és azt elfogadó, differenciált feladatkiadással, személyre szabott, formáló- segítő értékeléssel és figyelemmel érhetünk el. A gyerekek rajzolási, ábrázolási képességeinek fejlődése saját rajzi sémáik változásában követhető nyomon. A fejlesztés érdekében a sématorést elősegítő, változatos, jól szemléltetett feladatokat kell a tanulócsoporthoz alapos ismeretének birtokában terveznünk. Az emberábrázolás, arcábrázolás a gyerekek között kialakult baráti körökben, egymás rajzi szokásainak eltanulásával is változik. A tér megjelenítésére alkalmazott ábrázolási sémák változására ugyanígy hatással van a gyerek környezetében élő idősebb testvér, a rajzolni tudó szülő is.–A vizuális műveltség megalapozásának jelentős állomása ez az időszak, amikor az érzékszerveik segítségével a környezet jelenségeinek a lehető legpontosabb megfigyelése zajlik. Ekkor fejleszthető leginkább a hétköznapi és a művészi vizuális közlések közötti azonosságok és különbségek felismerése és rendszerezése az életkornak megfelelő szinten.

Az adott korosztály mindennapi digitális eszközfelhasználó. Ezért fontos a digitális képzés lehetőségeivel, a gyerek környezetében egyre hangsúlyosabbá váló médiajelenségekkel iskolai keretek között zajló foglalkozás is. A valós anyagokhoz és eszközökhöz kötött alkotás motiválása, segítése, kiemelt tanítói feladat. A 3-4. évfolyam tanulói egyre inkább képesek tanulótársaik alkotásait értékelni. Fontos, hogy ez a képesség saját munkájuk értékelésében is megmutatkozzon, értéknek tekintsék a befejezett, kész alkotás létrehozását.

3. Közműveltségi tartalmak

1. Síkbeli és térbeli alkotások – Mese, fantázia, képzelet, személyes élmények

- A vizuális nyelv alapvető elemeinek (pont, vonal, forma, tónus, szín), valamint ezek viszonyának használata és megkülönböztetése.
- Képi elemek komponált megjelenítése és a kompozíciós elvek pontos megkülönböztetése.
- Legalább két-két grafikai és színes technika alkalmazása, mintázás, anyagalakítás egyszerű anyagokból és eszközökkel, egyszerű nyomatkészítés, konstruálás, modellezés, kézműves technikák.

2. Vizuális információ – Vizuális jelek a környezetünkben

Alkotótevékenység

- Átélt élmények, hallott, látott vagy elképzelt történetek vizuális megjelenítése síkban, térben és időben.
- Önkifejezés, érzelmek kifejezése többféle eszközzel: verbálisan, vizuálisan, gesztussal.

Befogadó tevékenység

- A művészeti és a képzőművészeti ágak legfontosabb megkülönböztető jegyeinek ismerete.
- Művészeti alkotások, saját munkák, vizuális jelenségek leírása, elemzése, összehasonlítása különböző szempontok szerint.

3. Médiahasználat – Valós és Virtuális információk

4. Álló- és mozgókép – Kép, hang, történet

Alkotótevékenység

- Az egyszerű vizuális kommunikációt szolgáló megjelenések: jel, alaprajz, térkép tervezése. Fotó, rövid filmek komponálása, alkotása, értelmezésük, magyarázatuk – a szándék és a kifejezés harmóniája.
- Folyamat, mozgás megjelenítése egyszerű eszközökkel: folyamatábra, fázisrajz. Történet elmesélése a fotókkal, filmekkel.
- Befogadó tevékenység

- A nonverbális kommunikációs közlési és kifejezési eszközök értelmezése.
- A vizuális hatáskeltés eszközeinek ismerete.
- A technikai képalkotás: fényképezés, film jelentőségének ismerete.

5. Természetes és mesterséges környezet – Valós és kitalált
 6. Természetes és mesterséges környezet - Közvetlen

Alkotótevékenység

- Rajzi ábrázolás épületekről, terekről, valós és képzelt építményekről.
- Építmény makettjének elkészítése, környezetalakítás egyszerű eszközökkel.
- Egyszerű tárgykészítés.

Befogadó tevékenység

- A közvetlen környezet tereinek, épületeinek, tárgyainak megfigyelése, leírása, elemzése: funkció, anyaghasználat és formaalakítás szerint.
- A környezettudatosság lehetőségeinek ismerete a vizuális kultúrában.
- A múzeumok szerepének ismerete közvetlen tapasztalatok alapján.
- A népi tárgykultúra és népi építészet legjellemzőbb példáinak ismerete és elemzése.
- A legfontosabb nemzeti szimbólumok felismerése (nemzeti színek, nemzeti címer, országzászló, Országház, Szent Korona).

Kapcsolatteremtés a hagyományos és az új médiában. Egyszerű történetek átfordítása különböző médiumokra a rajz, az írás és a szerepjáték eszközeivel. Kapcsolatteremtés, véleménynyilvánítás, önkifejezés az online kommunikációban.

4. Értékelési - mérési elvek és formák

Elkészített munka:

- tisztasága
- pontossága
- esztétikussága
- felületkezelés/kihasználás

Eszközhazsnálat:

- minősége
- rendeltetésszerűsége
- változatossága

Kreativitás-problémamegoldás

1. osztályban szöveges értékelés félévkor és év végén
2. osztályban szöveges értékelés félévkor, osztályzattal év végén
3. 4. osztályban félévkor és év végén osztályzattal.

5. Az oktatás-nevelés módszereinek meghatározása

Kompetencia alapú oktatás módszertana – differenciálás, kooperatív oktatás, tanulásmódszertan beépítése, alkalmazása, projekt.

Feladatvégzés sorrendjének meghatározása, tudatosítása, követése, önálló gyakorlati alkalmazása.

Szemléltetés, bemutatás, előadás, utánzás, gyakorlás

6. Fejlesztési feladatok

6.1. Kompetencia-fejlesztés

Anyanyelvi kommunikáció: Az anyanyelvi kommunikáció magában foglalja a fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények kifejezését és értelmezését a munkában, a családi életben és a szabadidős tevékenységekben.

Matematikai kompetencia:

A matematikai kompetencia - eltérő mértékben - felöleli a matematikai gondolkodásmódhoz kapcsolódó képességek alakulását, használatát, a matematikai modellek alkalmazását (képletek, modellek, struktúrák, grafikonok/táblázatok), valamint a törekvést ezek alkalmazására.

Természettudományos kompetencia:

A természettudományos kompetencia készséget és képességet jelent arra, hogy ismeretek és módszerek sokaságának felhasználásával magyarázatokat és előrejelzéseket tegyünk a természetben, valamint az ember és a rajta kívüli természeti világ közt lezajló kölcsönhatásban lejátszódó folyamatokkal kapcsolatban magyarázatokat adjunk, előrejelzéseket tegyünk, s irányítsuk cselekvéseinket.

Digitális kompetencia:

Ez a következő készségeken, tevékenységeken alapul: információ felismerése, visszakeresése, értékelése, tárolása, előállítása, bemutatása és cseréje.

A hatékony, önálló tanulás:

A hatékony, önálló tanulás azt jelenti, hogy az egyén képes kitartóan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve az idővel és az információval való

hatékony gazdálkodást is. Felismeri szükségleteit és lehetőségeit, ismeri a tanulás folyamatát.

Szociális és állampolgári kompetencia:

A szociális és állampolgári kompetenciák a harmonikus életvitel és a közösségi beilleszkedés feltételei, a közjó iránti elkötelezettség és tevékenység, felöleli a magatartás minden olyan formáját, amely révén az egyén hatékony módon vehet részt az iskola társadalmi életében.

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia:

A mindennapi életben megismerje tágabb környezetét, és képes legyen a kínálkozó lehetőségek megragadására. A tudást, a kreativitást, az újításra való beállítódást és a kockázatvállalást jelenti, valamint azt, hogy célkitűzései érdekében terveket készítsen és hajtsa végre.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség:

A művészi önkifejezés, műalkotások és előadások elemzése, saját nézőpont összevetése mások véleményével, a kulturális tevékenységben rejlő gazdasági lehetőségek felismerése és használhatósága.

Énkép, önismeret:

Az egyén önmagához való viszonya, önmagáról alkotott képe, a személyiség belső diszpozíciói saját befogadó, alkotó tevékenysége során alakulnak ki, csakúgy, mint a személyiségre jellemző egyéb tulajdonságok. Az egyén maga határozza meg tevékenysége irányát, és aktivitásának mértéke, színvonala is nagymértékben függ az önmagáról, képességeiről, igényeiről alkotott képtől és az önmagával szemben támasztott elvárásoktól.

Hon- és népismeret:

Elengedhetetlen, hogy a tanulók ismerjék népünk kulturális örökségének jellemző sajátosságait, nemzeti kultúránk nagy múltú értékeit.

Környezettudatosságra nevelés:

A környezettudatosságra nevelés átfogó célja, hogy elősegítse a tanulók magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen a környezetmegóvására, elősegítve ezzel az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntartható fejlődését.

Gazdasági nevelés:

A gazdaság alapvető összefüggéseit értő és a javaikkal okosan gazdálkodni képes egyének nélkül nem képzelhető el a jövő.

Testi és lelki egészség:

A technikaoktatás minden tevékenységével szolgálja a tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődését. Személyi és tárgyi környezetével segítse azoknak a pozitív beállítódásoknak, magatartásoknak és szokásoknak a kialakulását, amelyek a gyerekek, a fiatalok egészséges életvitellel kapcsolatos szemléletét és magatartását fejlesztik.

7. Feltételek és taneszközök

Biztonságos környezet kialakítása, megfelelő munkakörülmények: rajztábla, festős póló.

Mappa az elkészült munkák gyűjtéséhez.

Múzeumok, színházi előadások látogatása „Kifejezés, képzőművészet átélt élmények események” témaköréhez” kapcsolódva. Nyitott, interaktív múzeumpedagógiai foglalkozás látogatása. Külső helyszíneken történő rajzolás – tópart, templom, házak, stb. Helyi értékeket, népi mesterségeket, népi hagyományokat bemutató mesterek felkeresése a városban, osztálykirándulások alkalmával. Külsős művész meghívása órákra – bemutató tartása, vagy azon való részvétel.

Színházlátogatás, kirándulás a projekt keretén belül.(megismerés, tapasztalatszerzés)

7.1 Javasolt taneszközök

- a) *tanári:* nagyobb méretű idomdarabok,
kisebb méretű kézi modellek,
legalább három darab tárgyasztal,
drapériák többféle színben,
projektor,számítógép, tabletek, televízió,
filmvetítő vászon,
táblai körző, vonalzó,
tanulói munkák bemutatására alkalmas tárló vagy paraván,
reprodukciók, albumok, demonstrációs táblák,
Művészeti lexikonok
- b) *tanulói:* 2B-s ceruza, puha radír,
golyóstoll,
6 színű kréta,
6 színű vízfesték,
6 színű tempera,
kettő darab ecset (vastagabb vékonyabb) ecsettál, törlőruha, próbalap,
színes papír, olló,
ragasztó(stift)
rajzlap A/4-es vagy vázlatfüzet,
rajztábla (csak rajzlap használata esetén) A4-es, illetve A3-as
rosttoll,tűfilc
egyenes vonalzó
gyurma, fonal
hurkapálcika
gyertya,origami lap

7.2 Digitális tartalmak

Számítógép, projektor, online művészeti felületek, Youtube csatorna